

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 26 korona.
Egy hónap 2 k. 40 l.

KIRJUTÁSOK:

4-hasábos postai sor egyszer 30 fillér,
minden következőnél 10 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 82.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Résevény-
Utca.
József térszereng-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 181.

Arad, 1915.

Főszerkesztő:
Stauber József.

Szerda, október 13.

Elfoglaltuk Belgrád körül az összes magaslatokat.

— Szemendria a németeké. —

Budapest, október 12. (Hivatalos.)

Orosz hadszíntér:

A helyzet változatlan. A Burkanowtól délre fekvő területen három orosz támadást vertünk vissza. Egy, körülbelül két-három kilométernyi kiterjedésű harcra szakasz ellen irányított negyedik támadás visszaverése még folyamatban van. Az ellenség a Kormin pataknál és Rafalowkától északra, a Styr mellett, szintén megkísérelt néhány támadást, de nem ért el eredményt.

Olasz hadszíntér:

Nincs változás.

Délkeleti hadszíntér:

A Szávától és Dunától délre, valamint a Drina alsó folyásánál a támadás az egész harcvonalon folyamatban van. A Belgrádból előnyomuló osztrák-magyar csapatok a várostól és a Laudon sáncoktól keletre emelkedő Lipár hegy rohammal való elfoglalásánál, három löveget és egy fényezőgépet zsákmányoltak. A Belgrádot környező összes magaslatok, a melyek a folyam átkelési pontjai felett tábori löveg lőtávolán belül uralkodnak, a szövetségesek birtokában vannak. A németek elfoglalták Szemendriát és az ellenséget Pozsarovac felé szorítják vissza. Hercegovina és Montenegró közti határon több helyen montenegrói csapatokkal csatározásokra került a sor. Hőter altábornagy, a vezérkari főnök helyettese. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Dünaburnál rohammal elfoglalt orosz állások.

— Franciák súlyos veszteségei. —

Berlin, október 12. (Hivatalos.) A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

Arrastól északra a franciák folytatták támadásaikat. Két részleges támadásukat, amelyet az október nyolcadikán Loostól délnyugatra tőlük visszafoglalt árkok ellen intéztek, visszautasítottuk. Arcvonalunknak Soucheztól északra kezdődő és Neuville-től keletre végződő része ellen intézett erősebb támadások helyenként ellenségnek igen súlyos veszteséggel mellett omlottak össze. A franciák csak két csekély kiterjedésű helyen jutottak első vonalunkig. A franciák támadásai a Homapagneban és Tahure mindkét oldalán az ellenségre nézve érzékeny visszahatással jártak. Az erős tűzérési előkészítés ellenére sem voltak képesek tegnap este sehol területi előnyhöz

jutni. Az ellenség arra irányuló kísérletei, hogy állásunkat ma reggel ugyanazon a helyen áttörjék, meg-hiusultak.

Keleti hadszíntér:

Hindenburg tábornagy hadserege.

Dünaburg nyugati arcvonalán támadásunk eredményeképpen két és fél kilométer kiterjedésben rohammal elfoglaltuk az ellenség illuktsi állásait. Három tisztet és három százhatvanhat főnyi legénységet elfogtunk, egy géppuskát zsákmányoltunk. Az oroszok ellentámadásait visszavertük.

Lipót bajor herceg tábornagy hadserege.

Ujabb esemény nem történt.

Linsingen tábornok hadserege.

Az ellenséges lovasság Jeziercyinél eltakarodott a harmezőről.

Bothmer gróf tábornok hadseregének német csapatainál a helyzet változatlan.

Balkán hadszíntér:

Előnyomulásunk az egész arcvonalon jól halad. Szemendria városát és erődjét csapataink tegnap elfoglalták. Legfelsőbb hadvezetőség. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Szendrő vára.

Arad, október 12.

Minden nap új eredményét hozza a szerbiai offenzívának, amelynek a legraffináltabb erődítésekkel és sáncokkal is súlyosabb akadállyal kell megbirkóznia: a szerbek kétségbeesésével. A németek elfoglalták Szemendriát, a mi csapataink pedig a Belgrád körüli összes magaslatokat. Most már nem lehet semmi reménye az álmaiból, henegező hóbortjaiból álzuhant országnak, hogy a gyilkos átkarolást elkerüli. A mit, elke-seredett dühvel végez, azzal már talán nem is a hazáját védi. Felebbvalójának, az entente-nak parancsát követi, hogy a maga vérének és életének legszörnyűbb pazarlása árán is föltartóztassa a győzőknek Dél felé haladó útját. A szerb hegyek és lövészárkok elé kell borítani a szerb katonák holttesteit, hogy azokon keresztül tovább tartson az út, a mely Bulgária és Törökország felé visz. Szerbia föllázása az entente-ra időnyerés kérdése. Az idő se változ-tathat sokat az események alakulásán; mégis, úgy látszik, az entente az utolsó pillanatig bizik valami véletlenben, amely elhárítja feje felől az utolsó csapást, ami még a világháboruban reá vár. Ez a csapás: a Dardanellák ostromának végleges feladása, az a kénytelenség, hogy elkor-ródjék a török harctérről, az a fájdalmas lemondás, amelylyel a Balkánt a központi hatalmaknak át kell engednie.

Lehet, hogy a szerbek harci kedvét az a hitetelés is növeli, hogy az entente segítsége hamarosan keresztül jut Görögországon és megváltja Szerbiát nehéz helyzetéből. Hogy ebben mikor éri őket a csalódás, azt nem lehet tudni. De minden lépéssel, amelyet a központi hatalmak seregeinek Szerbia földjéből átengedni kénytelenek, fogyton-logy az a remény-ség és bizonyára ezzel csökkenni fog az önteláldozás, az eltemetkezés kész-sége is

Az az energia, a mely a Szerbia elleni ostromot vezeti, nem hódításra törekszik. Ha egész Szerbia a központi hatalmak kezén lesz, az kis darab lesz ahhoz a területhez képest, a melyet a német- és osztrák-magyar csapatok Oroszországtól elhódítottak. Belgrád maga nyomába se léphet soknak az orosz tartományi fővárosoknak, a melyekben már a mi katonáink kormányoznak. A Belgrádban szerzett hadizsákmány, ha a szerb főváros helyőrségének mindene is volt, nyomába se léphet a nowo-georgiewszki, a breszt-litovszki, a kownói orosz hadiszereknek. Szerbiát, mint a béke utolsó akadályát kell letaposni, félretolni, megsemmisíteni. A hencséshez szokott kis balkán állam büszke lehetne erre a nagy jelentőségére, ha azt nem kellene oly iszonyu áron

megfizetni. Szerbián keresztül kell gázolni, hogy az entente, amely Konstantinápoly elestébe vetette minden reményét, ezt a pozíciót is feladja.

Az entente lapjai azt írják, hogy Szerbia az utolsó csepp vérig folytatja az önvédelmet. Megint úgy hangzik ez, hogy az entente akarja Szerbia utolsó csepp vérig folytatni a balkáni harcot. Ezért készek a franktirőr háboru borzalmait és következményeit is rázudítani a kétségbeesett országra. Mibe kerülhet ez az ententének? A szerb nép elvérzik, Karagyorgyevics Péternek, ha majd elmenekül, elegendő lesz huszezer frank apanázs, vagy százezer frank végkielégítés, hogy a fájdalmait csillapuljanak. Ezt pedig az entente elviseli azért, hogy a kudarc bevallásáig néhány heti időt nyerjen.

Négy tál nagy adag étel két márka.

(Münchenből hozott étlap. — Bizonyítékok a tegnapi közéleti vitához.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, október 12.

Az Aradi Közlöny éppen ma számolt be a város közgyűlésén elhangzott közéleti vitáról, amelynek végső akkordja az volt, hogy meg kell próbálni mindent, amivel a kormányt végre eszelekvésre lehet készíteni, meri hát csak tőle várható minden bajnok orvoslása. A közönség nálunk szervezetlen, senki sem foglalkozik vele, míg Németországban, ahol körülbelül harminc millió ember tagja egy-egy, fogyasztókból álló szövetségnek, a polgárság maga kényszeríti a kormányt, hogy a kívánságait megballgassa, mielőtt rendeletet kiadja. A német kormány drágán vásárolt élelmiszereket polgárai részére és olcsón adja nekik. A háboruban a polgárt majdnem úgy kell élelmezni, mint a katonát. Ezeket az érveket a közgyűlésen nem támogatták bizonyítékokkal. Azt mindenki tudja, hogy mi, sajnos, tényleg szervezetlenek vagyunk és a mi kívánságainkat még a helyi hatóságok sem szokták figyelembe venni és ezért Várjassy Lajos dr.-nak van igaza Adler Andorral szemben, amikor a kormánytól az élelmiszerek teljes kiszállítását követeli. Adlernek viszont akkor volt igaza, amikor a német rendszer kitűnőségét hangsúlyozta, amely egy lépéssel tovább megy, mint Arad város kívánsága, de egyik nem zárja ki a másikat. Mindkettő együtt lenne a legideálisabb megoldás, mert a termelő és a fogyasztó egyaránt jól járna.

Az elhangzott vitát, amely sajnos még nővére mellett sem teszi olcsóbbá a húst és a tejet és nem szaporítja a tejet, frappáns bizonyítékokkal támogatja egy máskor a szemétkosárba dobott, de most a történelem asztalára való papírdarab. Egy étlap. Egy semmiség, mely csak eme rendkívüli időknek köszöni, hogy igen sok érdekes tanulságot szolgáljon.

Tegnap este érkezett haza Münchenből Arad egyik legelőkelőbb polgára a törvényhatóságnak és vezérhelyet betöltő, nagy tekintélyű tagja, aki a leányát látogatta meg a bajor fővárosban. Magával hozott egy étlapot, amelyet München egyik elsőrendű étteremben kapott, ahol két márkáért 1915 október

nyolcadikán, a háboru tizennegyedik hónapjában a következő ebédet találták:

SPEISENFOLGE

zu 2.00 Mk.

Topioco-Suppe

Omelett mit Edelpilzen

Kalbsfillet natur mit Kart.-Brei

Apfel-Strudel

Menü 2.50 dasselbe mit Torbutt gebr. u. Kartoffel

(Étlap. Menü két márkáért. Topioka leves, omelett nemes gombával, borjutile burgonyapörével, almás rétes. 2 márka 50 fenigért ugyanez és még sült torbut burgonyával.)

Szeretnék azt a magyart látni, a ki Magyarországon csak egyedül borju filét kap két koronáért egy elsőrendű étteremben? Nálunk egy borju ma olyan drága, mint máskor a jól kihízott ökör. Háromszáz koronás borju igen közönséges valami. A zóna adag borju pörkölt, két kis darab husofattal egy korona.

— Minden bámulatos olcsó odakint — mondotta a hazaérkezett ur — és én, a ki már semmi sem esodórozom, egyik ámulatból a másikba estem. Az autotaxiára egy fillérrel sem magasabb, mint béke idején, csak az a különbség, hogy óránként tíz fillér hadipótlék jár a sofőrnek. A legelőkelőbb szállodában 3 márka 50 fillérért kaptam villamosvilágítású, gőzfűtéses szobát a város kellős közepén. Az adagok oly tökéletesek és nagyok, hogy egyik ételt sem tudtam egészen elfogyasztani.

Igy él a német nép. Bennünket a miniszterek a legelőre küldenek, bőjtölésre kényszerítenek rá, mert a legkönnyebb kormányzás az, amely ettől, de megengedni semmit sem tud.

Pályázat hadügyi cikkek szállítására.

Az aradi Kereskedelmi és Iparkamara ezúton közli az érdekeltekkel, hogy a hadügyminiszterium pályázatot hirdet a hadifoglyok ruházatának szállítására. A minták megszerezhetőek Bécsben, a 4. számú ruhstárnál. A hadügyminiszterium azonkívül pályázatot hirdet gyapjú lábvédőkre, olcsó köpenyszövetekre, a kintutakhoz való szalagokra, szabó- és cipészszerszámokra, varró- és gombostűkre, fehér és fekete cernára, gombokra, fésűkre, kefékre, esőköpenyekre, csavart lábszárvédőkre, bőrsapkákra, stb. Bővebb felvilágosítást adhatnak a katonai ruházatok, vagy az „Abteilung für Bekleidungsanstalt“ in Brun a) Geb. bei Wien. A szállítandó cikkek jegyzéke megtekinthető az aradi Kereskedelmi és Iparkamarában is.

LEGUJABB.

Erkezett reggel 3 órakor.

Görögország és Románia beleavatkoznak a háboruba.

Frankfurt. A Frankfurter Zeitungnak jelentik Konstantinápolyból: Azt a tényt, hogy az entente-béliek Szófia elhagyásánál érdekük képviselésével sem a román, sem a görög követet, hanem a hollandi ügynököt bízták meg, élénken kommentálják. Valószínűnek tartják, hogy a görögök és a románok előbb-utóbb beavatkoznak a háboruba, természetesen nem az entente oldalán. Hollandiának Szófiában nincs saját képviselője, hanem eddig a konstantinápolyi követséghez tartozott. Most a hollandi követség tanácsosa Smolk fogja ellátni az ügyeket.

Genf. A francia sajtó egész érdeklődése a balkáni helyzet felé fordul. Legutóbbi események következményeit szenvedélyes módon tárgyalják és követelik, hogy az entente erőteljes diplomáciai tevékenységet kezdjen. Kijelentik, hogy az entente eddigi diplomáciai tárgyalásaiban a laza összefüggés hibákat szült, amelyeknek nem szabad többé megismétlődniük.

Törökország segítsége Bulgáriának

Berlin. A Lokalanzeigernek jelentik Athénből: Törökország Bulgáriának ágyugyaráit és két hadtestét becsátotta rendelkezésre. Ellenzolgáltatásul Bulgária Törökországnak jelentékeny szénraktárakat, nagy mennyiségű vasuti kocsikat és hadianyagot engedett át, továbbá Törökország a Fekete-tengeri bolgár kikötők feletti szabadon rendelkezhetik. A szultár az összes Európában lakó muzulmánok megengedte a bolgár hadseregbe való belépést. Több török torpedónaszád és torpedóüldöző Burgás előtti cirkál.

Amerika fejleszti haderejét.

London. Daily Newsnek jelentik Washingtonból: Wilson a kongresszusnak ötven millió font sterling megszavazását fogja ajánlani a hadseregfejlesztés céljaira. A hadsereget 125.000 rendes legénységgel és 375.000 tartalékkal fogják megerősíteni. A milícia is magasabb képzettségben fog részesülni. A tengerpartok megerősítését szintén javaslatba hozzák.

Berlin. Ma délelőtt egy német széngőzöst Kalmar Sundban, Olandtól délre egy tengerelattjáró, a mely valószínűleg angol volt, meztorpedózott. A legénységet egy svéd gőzös mentette meg. A Germánia német gőzöst, a mely déli irányban hajózott, egy angol tengerelattjáró lötte. A német hajó, hogy elsüllyesztést elkerülje, a blockingi parton vetett horgonyt. A tengerelattjáró állandóan a gőzös közelében uszált. A gőzös személyzetét, 19 embert és a kapitányt megmentették. A Blekingben megjelenő Laensteidings című lap jelenti: Olandtól délre három tengerelattjáró operál.

London. Melbourneből szeptember 29 ikéig 83.357 ausztráliai katonát szállítottak hajóra. További 63.357 kiképzés alatt áll.

Pétervár. A Rjecs azt írja, hogy Moszkvában az iszákosság rendkívül fokozódott, aminek következtében állandó összetűzések vannak a hatóságok és a közönség között. Hogy alkoholt kapjanak, a kölni vizet veszik igénybe. Hadicélokra borra szóló hamisított utalványokat hoznak forgalomba, hogy csak alkoholt szerezzenek.

Augusztai főhercegnő látogatása aradi hősovánál

(A fenség a Ferenc-téri és a Liceumi kórházakban. — Tea aradi előkelőségek társaságában. — Elutazás a bánkúti vadászatra.)

Az Aradi Közlöny tudósítása.

Arad, október 12.

Mint megírtuk, tegnap este Augusztai főhercegnő asszony Zelenski grófék temesújfalui kastélyában dinirozott a vacsora után hosszasan elbeszélgetett a jelen volt társasággal. A társalgást a főhercegnő elragadó közvetlensége teljesen fesztelenné tette a aki abban a legélénkebben részt vett, az a főhercegnő volt. Számtalan humoros kis epizódot beszélt el kórházi látogatásairól, majd kedves részleteket a montenegrói hercegnőasszonyok neveltetéséről. Mikor megtudta, hogy Gidófalvy Béla dr. kitűnően zongorázik, felkérte őt, hogy játsszon valamit a társaságnak, mire a törzsorvos néhány magyar népdalt zongorázott el, amelyeket a főhercegnő nagy élvezettel hallgatott. Ezután a főhercegnő levelet írt férjének a azt átadta Krenner Zoltán dr.-nak, hogy Lippán postára tegye.

Augusztai egy Habsburg főhercegnő koporsójánál.

Ma reggel fél tíz órakor a főhercegnő a Zelenski grófnő által fenntartott temesújfalui száz egyes kórházat tekintette meg. Itt Bolvos Alajos járási főbíró és Schiebert Ferenc plébános üdvözölték, a falubeli sváb leányok pedig fehér ruhában sorfalat állva virágokat hintettek a főhercegnő elé. A kórházban a fenséges látogató szokása szerint mind a egyes sebesülteket megszólított a mindegyiknek jutató szeretefüggelmezt. Ezután megtekintette a temesújfalui templomot a ott egy Habsburg főhercegnőnek, Mária Annának, Ferenc császár leányának szarkotagját. A napoleoni háborúk folyamán, amidőn Bécs is veszélyeztetve volt, az udvar menekülve hagyta el a császárvárost a a kis főhercegnőt Zelenski gróf anyai nagatyja, Lovász Antal kancellár vitte magával temesújfalui birtokára. A főhercegnő Temesújfalun megbetegedett a el is hunyt a ott temették el a családi kriptában díszes szarkofagban.

A lippai kórházban.

Miután a sárnál ájtatoskodott a főhercegnő asszony, autón Lippára utazott, ahol a Vörös Kereszt kórháznál Krenner Zoltán dr. főmegbízott — aki a magas látogatást rendezte és szervezte — lendületes és szép beszédben üdvözölte, utalva arra az immár tizenhárom hónapos tartó áldásos munkára, amelyet a főhercegnő fáradhatatlanul teljesít. Augusztai mélyen meghatva mondott köszönetet, majd végigjárta a kórházat, mind a 274 sebesültet megszólításával tüntette ki szeretefüggelmezt osztogatott szét.

A fenséges látogatás egyik legérdekesebb epizódja következett ezután: a főhercegnő asszony megtekintette azokat az orosz foglyokat, akik Lippán munkákat végeztek. A foglyok kalaplevéve, mélyen megilletődve állottak a főhercegnő elé, aki tolmács útján beszélgetett el velük a nekik is osztogatott cukrot, cigarettát, szivart.

Löncs Zelenszki gróféknál.

A lippai eselédotthon megtekintése után a főhercegnő asszony autón ismét visszatért Temesújfalura, ahol délben egy órakor löncs volt. A löncsön a főhercegnőn kívül részt vettek Majthényi Anna udvarhölgy, Libits Adolf jószág-

kormányzó, Zelenski Róbert gróf és neje, Joanovics Sándor temesi főispán, Niamesny Mihály kerületi országgyűlési képviselő, Csernovics Diodor dr. miniszteri tanácsos, Maneszy György báró, Krenner Zoltán dr., Luszt Ferenc dr. főorvos, Bolvos Alajos főbíró, Hold Adám esperes és Schweiger járásbíró. A ment a következő volt:

Leves csészében,
rák és hal
pecs nye,
fácán,
Gerbeaud,
Parfait

Sauvignon, ménesi vörös, tokaji aszu.

Az uzsonna után a főhercegnő cerelet tartott, majd szobájában gyűjtötte maga köré a társaságot a ez alkalommal is a legkedvesebben a fesztelenebbül társalgott el, mindenkit megszólításával tüntette ki. Ezután átöltözött csukaszürke formaruhájába a kíséretével együtt autóra szállt, hogy Aradra utazzék.

Megérkezés Aradra.

Délután négy és öt óra közt volt jelleve a főhercegnő megérkezése Aradra. A Ferenc-téri kórháznál a magas látogatóra Vásárhelyi Janka Vörös Kereszt elnöknő, Varjassy Lajos polgármester, Resch Ferenc tábornok, Tyrman József dr. főtörzsorvos, Tisch Mór dr. főorvos, Kovacevics Gyula vörös kereszt megbizott egészségügyi bizos és Gidófalvy Béla dr. törzsorvos várakoztak.

Negyed öt után jellezték Rádóról, hogy a főhercegnő asszony autója ott keresztül ment. Greén Nándor főkapitány a rendőrségi autóval egész a vámbázig elébe ment az autónak, a melyek pont öt órakor érkeztek meg a Ferenc-téri kórház elé. A főhercegnő asszony kíséretében voltak Majthényi Anna udvarhölgy, Zelenski Róbert grófnő, Zelenski Róbert gróf, Libits Adolf jószág kormányzó, Csernovics Diodor dr. Vörös Kereszt főmegbízott helyettes, Krenner Zoltán dr. és Luszt Ferenc dr. főorvos.

Amint a főhercegnő asszony az autóról le szállt, Varjassy Lajos polgármester lépett elébe a üdvözölte őt a város nevében:

— A város közönsége nevében — mondotta — mint Arad város polgármestere a legmélyebb hódolattal üdvözölöm királyi Fenségedet!

A polgármester után Vásárhelyi Janka mondotta el a következő üdvözölő beszédet:

— Mély hódolattal üdvözöljük az aradi Vörös Kereszt Egylet nevében császári és királyi Fenségedet és köszönjük azt a nagy kegyet, amelyben magas látogatása által rajongóan szeretett felséges királyunk fenkölt lelkü unokája részeseit bernfűtette. Isten hozta császári és királyi Fenségedet!

A Ferenc-téri kórházban.

A fenséges asszony melegen megköszönte az üdvözléseket, majd felment a lépcsőn, ahol gróf Bréda Viktorné és Rónay Jánosné főápolónők fogadták. Az üdvözlések után a főhercegnő asszony az iránt érdeklődött, hogy hány beteg van a kórházban?

— Jelenleg százharminchat — válaszolta Rónay Jánosné.

A főhercegnőt ezután Zimmermann Károly dr. főorvos üdvözölte a vette át kalauzoluását. Amint az első betegszobába belépett, harsány háromszoros éljen fogadta. A főhercegnő asszony sorjában odalépett minden egyes ágyhoz, mind egyik betegől megkérdezte, hogy milyen nemzetiségű, érdeklődött sebe iránt, majd ajándékokat osztogatott, cigarettát, szivart, a király aroképt, amulettet, imádságos könyvet, mind egyik sebesülteket saját anyanyelvén. Az első sebesült, akit megszólított, Karácsonyi Pál 5. honvédegyalogserebeli kőkatona volt, akitől a legtisztább magyarsággal megkérdezte, hogy hol sebesült meg:

— Galiciában! — hangzott a válasz.

— Maga huszár?

— Nem, honvéd!

Feltűnt a főhercegnő asszonynak, hogy a sebesült katona egész álláig be volt takarózva a még megkérdezte:

— Talán fásik?

— Nem!

Szántó István huszártól megkérdezte a főhercegnő, hogy hol sebesült meg.

— Junius 24-én — válaszolt zavarában a huszár.

Minden egyes ágynál Zimmermann Károly dr. igazgató-főorvos szakszerűen megmagyarázta a sebesülés természetét a főhercegnő asszonynak, aki a magyarázatokat érdeklődéssel hallgatta. Pipás Pál 33-as bakától megkérdezte Augusztai, hogy hol harcolt.

— Az olasz harctéren.

— Ugy? Doberdonál?

— Nem. A Kernén.

— Hol?

— A Kernén.

— Ja ugy, a Kernén!

Zabán István harminchármas baka háromszoros harsány éljennel fogadta a főhercegnő asszonyt, amint az az ágyhoz lépett. Amint a főhercegnő kérdéseibe fogott, közbevágott Zabán:

— Ismerem én már a fenséges asszonyt, ott voltam már a hajón!

— Ja, a hajón — mondotta mosolyogva a főhercegnő — hát Budapesten is volt?

— Igen!

— Melyik kórházban?

— Voltam többen is. Először a folyam és tengerhajózási társaság kórházában.

— Akar szivart? — kérdezte a főhercegnő asszony.

— Inkább cigarettát! — válaszolt a baka, mire megkapta cigarettáit.

Ezután egy tiroli olaszt, Cristofoli Alajost szólította meg a fenséges urnő.

— Sind sie Welsch? — kérdezte tőle.

— Igen!

— Hogy beszél szivesebben, németül, vagy olaszul?

— Mindegy fenség.

— Nőse?

— Már tíz éve!

— Hogy hogy — kérdezte a főhercegnő asszony osodálkozva a fiatalos külsejű harcost — hát hány éves?

— Harminchat a hét gyermekeim van!

— Szinte bihetetlen! Hét gyermek! — mondta mosolyogva a főhercegnő.

Ezután a konyhát tekintette meg, ahol Neuman Alfrédné báróné és Fodor Gyuláné fogadták. A konyhában ép az esti paprikáit főtették, az asztalokon pedig ki volt készítve az uzsonna: mindegyik sebesülteket egy kis üveg sör a nagy kenyérszelet rajta felvágott.

— *Ja, de szépen néz ki* — mondotta a főhercegnő — *szinte kedvet kap rá az ember.*

Azután megtekintette a dusan felszerelt éléskamrát s a legnagyobb elismerését nyilvánította Neuman Alfrédnek.

A liceumi kórházban.

Egyik emeleti kórterem megtekintése után a Lyceum kórházba autóztak a fenséges asszony és kísérete. A gyönyörűen felszerelt kórház lépcsőjén Kintzig Jánosné és dr. Varjassy Lajosné, továbbá Posgay István dr. és az összes ápolónők fogadták a fenséges asszonyt, aki helyet foglalt az előcsarnokban egy karosszékben s sorjában elvonultak előtte a sebesült tisztek. Valamennyien bemutatkoztak, aztán a főhercegnő sebesülésük, családjuk, vállalkásuk iránt érdeklődött náluk. Mindegyik tiszteknél valami ajándéktárgyat nyújtott át, vagy emlegetett, vagy pedig a király arcképét. A kórházlátogatás a díszteremben elhelyezett sebesültek megtekintésével fejeződött be.

Fél hét órakor a pazar pompával felszerelt tanári szobában teát szervizáltak. A főasztal közepén Augusztina főhercegnő foglalt helyet, mellette jobbról Zelenski Róbert, balra Resch Ferenc tábornok, vele szemben Váshelyi Janka ültek. A teán részt vettek még:

Zelenski Róbertné grófné, Üchritz Amadé Emil gróf, Libits Adolf jószágkormányzó, Manassy György bíró, Haász Erzsébet, Kintzig Jánosné, dr. Varjassy Lajosné, Tyrman fő-törzsorvos, Varjassy Lajos polgármester, Gidófalvy törzsorvos, Tisoh Mór dr. főorvos, Gréen Nándor főkapitány, Csernovics Diodor dr., Krenner Zoltán dr., Kovacevics Gyula, Luszt Ferenc dr. és Posgay István dr. A főhercegnő asszonyt Braun Gusztáv szállótulajdonos szolgálta ki, akinek konyhájából került ki a pompás uzsonna, a melynek menüje a következő volt:

Tea
Haché
Sonka, nyelv
Libamipástétom
Özgarino
Gardinetto, vegyes gyümölcs
Különböző likörök, borok.

Hét óra után a főhercegnő kíséretével ismét autóra szállt s a pályaudvarra hajtatott, ahonnan udvari különvonata este fél nyolckor indult el Bánkútra.

Görögország sorsa fölött vezérkara döntött.

(Venizelosz nem megy ellenzékbe. — Szerbia Szófiáig akart terjeszkedni. — Pétervárot várják az általános bolgár támadást.)

— Távirati tudósítás. —

Páris—Athén—Szófia, október 12.

Nem lesz kormányválság Athénban.

Páris. Az Havas ügynökség jelenté: Az athéni minisztertanács megállapította a kamarában teendő nyilatkozat szövegét, amelyet ma terjesztenek jóváhagyás végett a király elé. A szabadelvű képviselők holnap Venizelosz elnöklésével tanácskoznak követendő magatartásuk ügyében. Venizelosz többsége a válságot elkerülendő, nem foglal el ellenzéki álláspontot, bár nem fogadja el a kormány politikáját. Támogatni fogják a kormányt, hogy megkönnyítsék a törvényhozás munkáját, a bizalmi szavazatot azonban megtagadják. A parlamenti körök nézete szerint válságtól nem kell tartani. A kormány nem követeli Venizelosz pártjától, hogy feltétlenül elfogadja politikáját.

Akta lopás a görög király szobájából.

Athén. Konstantin király dolgozószobájának íróasztalából több fontos pontikai okmányt elloptak, amelyek a király magán levelezéséhez tartoztak. A tolvaj, aki nagyon jól ismerhette a királyi palota viszonyait, ákuccsal nyitotta ki az íróasztal tiókját, amelyből csak az öt érdeklő írásokat vette ki, míg minden egyebet érintetlenül hagyott.

Főhadiszállás Szalonikiben.

Amsterdam. Reuter irodának jelentik Athénból. A Szalonikiben partra szállított szövéses csapatok főhadiszállását három szalonikii szállóban helyezték el. A csapatok a városon kívül táboroznak. A hangulat már valamivel nyugodtabb lett, de a lakosság még mindig izgatott.

Sürgős a döntés az ententenak.

Basel. Seebert ezredes, svájci katonai szakíró, ma felolvasást tartott s

azt fejtegette, hogy szerbiai offenzívánk az entente egyedüli előnyétől, a „várakozási idő” előnyétől fosztotta meg. Ma már a Suez-csatorna birtoklásáért indul a harc, ha ez kedvezően dül el a központi hatalmak javára, Anglia elvesztette világuralmát. Angliának nincs már mit kívánnia, ellenkezően, égetően sürgőssé vált reá nézve a döntés. Ha az európai hadiszíntéren 2—3 héten belül döntést el nem ér, minden áron békét kell kötnie. Az az Anglia, amely a leghosszabb háborúra készült, kényszerül most a leghirtelenebb, leggyorsabb elhatározásokra.

Harcéri fölényeink döntötte el a Balkán magatartását?

Bukarest. Az „Adevarul” hosszabb közleményben kutatja azokat az okokat, amelyek a balkáni államok elhatározására döntő hatással voltak s az uralkodók rokonsági kapcsolatán felül abban találja ezt az okot, hogy a kétszeri háborúban nagy stratégiai szaktudást szerzett balkáni vezérkarok kellőképpen mérlegelni tudják a helyzetet s világos szemmel látják a központi hatalmak döntő fölényét. Ugy Bulgáriában, mint Görögországban a vezérkar szabta meg ez államok politikai magatartását s Románia magatartását megállapítani is csak a román hadvezetőség hivatott.

Uj angol sereg.

London. Az angol hadügyi kormány hozzáfogott egy új hadseregnek a Balkánra való expedálásához. Hir szerint ez a sereg 100.000 emberből áll.

Russzofil hang Bulgáriáról.

Szófia. A Mir írja: Bulgária minden oldalról rosszakaratu szomszédokkal van körülvéve. Egyik szomszédja sem kívánja megerősítését, ha veszély nélkül megsemmisíthetnék Bulgáriát, már két év előtt megpróbálták volna

Bukarestben. Spalajkovic, mostani pétervári szerb követ, itt mondta, hogy a szerbek legközelebb Szófiáig fogják országukat terjesztetni, a görögök Dedeagacsot s az egész trákiai tengerpartot akarták, a közvetítő románok, miután megfosztották Bulgáriát legszebb részétől, éhes szemüket Várnára és Ruszesukra vetették. Ilyen szomszédok mellett, saját létünk kockáztatása volna, bármely szomszéd ellen bizonytalan háborúba bocsátkozni, mert nem bízhatunk senkiben, hogy velünk szemben való jóakarattal áldozatot fog hozni értünk. Akciót kezdeni, mielőtt Románia és Görögország irányában teljesen biztosítva nem vagyunk...

A bolgár cenzura innen kezdve törölte a cikkeket, mely később így folytatódik:

— Románia tényleg mozgósított, ha kifogásul azt a formát használja is, hogy csak összpontosította hadseregeit. Görögország mozgósítása ép úgy fejlődik, mint a miénk.

Csatározások a bolgár-szerb határon.

Kopenhága. Pétervárról jelentik: Azokat a bolgár csapatokat, amelyeket a szerb határra küldtek, a Prahova-Pirot- és Nis-vonalon állították fel. Ezek a csapatok napok óta lövészárkokat és drótsövényeket készítenek.

Tricsuknál, Pirot közelében, bolgár csapatok megtámadtak egy szerb őrséget. Rövid küzdelem után a bolgárok a szerb katonákat elűzték és a szerb terület egy részét megszállták. Több hasonló összeütközés történt a legutóbbi napokban. A bolgárok támadása napról-napra hevesebb lesz és pontos tervszerűséggel történik, amiből nyilván arra lehet következtetni, hogy ezek az előcsatározások a bolgár tőhaderőnek Szerbia ellen való általános támadás t készítik elő. Pétervárot azt hiszik, hogy az általános támadás már néhány napon belül meg fog kezdődni, mihelyst az egyes bolgár hadosztályok a részükre kijelölt pociókat elfoglalták.

A szerb sajtó új offenzívákról.

Szófia. A szerb lapok legutóbbi számai közül néhány megérkezett Szófiába. Az összes lapközlemények a megindult új magyar-osztrák-német offenzívát fejtegetik és bár a cenzura erősen működik és a lapok üres oldalakkal jelennek meg, igen világos célzások jelennek meg azokra a nehézségekre vonatkozólag, amelyeket a bolgár támadó harcok és Görögország váratlanul érkezett és minden szerb számítás ellenkező, szigorú semlegességi nyilatkozata okozhatnak.

A „Balkán” és a „Piemont” azt írják, hogy a szerbeknek az entente részéről küldött segítő seregének egységes vezetés alatt kell állnia, nehogy itt is megismétlődjék az a fiaskó, amelyet az egységes vezetés hiányában a Dardanellánál szenvedtek az entente csapatok. Gondolja meg az entente, hogy a szerb harcok most mindent jelenthet számára a balkáni „lét vagy nem lét” kérdése ez, ami most a szerb harcoknál eldől.

Urbán Iván báró a ravatalon.

(A temetési szertartások rendje. — A részvét megnyilvánulása.)

Az Aradi Közlöny tudósítását.

Arad, október 12.

Koszoruknak szinte megszámlálhatatlan tömege halmozódott fel a főispáni hivatal gyászleplek falai mentén, a melyek közt Urbán Iván báró főispán ravatala áll. Kora délelőttől késő estig, a mikor bezárultak a megyeház kapuszárnyai, végeszakadatlanul vonultak a gyászolók, a részvétnyilatkozatokat személyesen leróni igyekeztek a főispán koporsójához. A mai nap a megilletődött, fájdalmas elbűszülés napja volt, az elbűszülés attól, a kit megérint, őszintén gyászol mindenki Aradon.

A ravatalon.

A vármegyeháza első emeletén a kétoldaltól összefutó lépcső egyenesen Urbán Iván báró dolgozószobájához vezet. A nagy két-szárnyú ajtó most tárva-nyitva áll és három villamos láng vet vörösbe játszó fényt a fekete falakra, a melyek tövében délszaki növények fide zöldje és nedves párája terjeng. A szögleiben feketével bevont asztalon iv papir fehérik: rajta a részvétüket kifejezők aláírásai. A falakhoz már itt is koszorúk sorakoznak: annyi van, hogy nem fér el a belső teremben a ravatal körül. A hatalmas fogadóteremben, a hová gyászfüggönyös ajtó vezet, aranyozott kandeláber tartóiban égnek a viaszgyertyák, károsu pálmák és kerek babérták zöldelnek, színes koszorú szalagok borítják be néhány lépésnyi járható helyen kívül az egész fekete-szőnyeges padlót, a falakat pedig szinte egészen fel a mennyezetig eltakarják az illatos élővirágokból, fényes pálmásgömbök font koszorúit, amelyeknek hegye egyre növekedőben van.

A gyásznak mindezen pompázatos kifejezése között magasra emelkedik a ravatal, amelyen drága, csipkés szemfedéllel takarva áll a kettős, nehéz ére koporsó: Urbán Iván báró holttestével. A ravatal előtt keskeny bársonypárnán a főispán kitüntetései: A Lipót rend lovagkeresztje és a szász királyi Albrecht-rend első osztályú középkeresztje, továbbá az ehhez tartozó pompás csillag. A bársonypárnát körül fogja az Albrecht-kereszt zöld-fehér szalagja.

Dálnoki Nagy Lajos dr. alispán, Schill József főjegyző, Horváth Béla dr. főispáni titkár csaknem állandóan a ravatal körül tartózkodnak és fogadják az érkezőket. A ravatalnál perceről-perere változik a gyászoló közönség. Most mély gyászba öltözött tisztviselők küldöttsége vonul el, testületek vezetői jönnek megemlékezve az elhunyt vezetőről, elnökről, diszelnökről. Az aradi társaság elegáns, szép asszonyai teszik le meghatottan néhány szál virágjukat a koszorúk illatos rengetegébe, majd egészen egyszerű, kendős, sötét kartonruhás asszonyok, valahonnan a külső városrészekből, vidékről (ki tudja milyen kisebb-nagyobb ügyekben emlékeznek állandóan az igazságot pártoló, szegények igazát, kérését szívesen teljesítő arany szívű Urbán Iván báróra). Lehetetlen elfogódottság nélkül, könyekig elrészkenyedés nélkül megállni ebben az emberáradatban, amelynek minden egyes cseppje, minden egyes tagja Urbán Iván báró jószágáról beszél.

A temetés rendje.

Szerdán délig tart még ez a hullámszája a gyásznak, részvételnek, bánkódó szeretetnek. Szerdán délután 2 órakor indul utolsó útjára a

két társ-lövényhatóság első embere. A temetés szertartásának és külsőségeinek rendjét a megye és város vezetői a következőkben állapították meg:

1. Délután 2 órakor: A ravatalon elhelyezett koszorúk a koszorút vivő kocsikra levitetnek.
2. Délután háromnegyed 3 óra: Aradvármegye főszolgabírái a koporsót az Andrássy téren felállított ravatalra viszik.
3. Délután 3 óra: A minorita atyák a halottat csendes ima kíséretében beszentelik.
4. Beszentelés után Aradvármegye alispánja gyászbeszédet mond; azután
5. Az aradi egyesült dalárdák gyászdalt énekelnek, a gyászdal elhangzása után,
6. A menet az Andrássy-tér, József főherceg-ut, Karolina-utca, Varjassy József-utcaán át a felső temetőbe halad.
7. A temetőben a fűt és a családi sirkerthez vezető ut elágazásánál a gyászhintó megáll; a koporsó levétele után,
8. Városi tisztviselők a halottat a sirhoz viszik.
9. A sirnál a minorita atyák a halottat beszentelik.
10. Beszentelés után Arad szab. kir. város polgármestere gyászbeszédet mond.
11. Gyászbeszéd elhangzása után az aradi nemzeti színház tagjai gyászdalt énekelnek.

A temetés idejére az Andrássy-térnek a pénzügyi palotától a megyeház kertjéig terjedő szakaszát kordonnal elzárják. A kordonon át négy bejáratot tartanak fenn a temetőre érkező küldöttség és gyászoló közönség számára. A ravatalt a megyeház főbejárata irányában a középső utcaon állítják fel. A ravatal fejénél két megyei huszár, lábánál két városi rendőr áll díszőrséget, a ravataltól jobbra és balra az égő lámpásokat vivő aradvármegyei községi bírák állanak fel. A ravatal fejénél a gyászoló család foglal helyet, lábánál pedig imaszámoly áll a minorita-rend papjai részére. A kordonon belül állanak még a hat lovas gyászhintó, előtte a rendjeleket bársonypárnán vivő városi huszár, a koszorús kocsik és a keresztet vivő megyei huszár.

A megyeház felé eső faszorban sorakozik Aradvármegye küldöttsége a ravatal fejénél, az ellenkező oldalon pedig Arad város küldöttsége. A többi küldöttségeket ugyancsak a faszorok alatt helyezik el.

A temetésen az elhunyt főispán családjának három tagja nem vehet részt. Nem lehet jelen a temetésen ifjabb Urbán Iván báró huszárzászlós, aki az északi harcokban oszlopjában tartózkodik. Nagypapa haláláról táviratban értesítették, de a pótkeretparancsnokság azt a távirati híradást juttatta el a családnak, hogy *ifj. Urbán Iván báró ezidő szerint katonai okokból nem távozhat a frontról.* Nem jöhet Aradra Urbán Péter báró középső fia: Urbán Gáspár báró sem, aki — mint az *Aradi Közlöny* megírta — tüdőgyulladásban súlyosan megbetegedett. Fia betegségénél Holioson marad Urbán Péterné báróné is, míg Urbán Péter báró holnap érkezik haza Aradra.

A részvétnyilatkozatok.

Urbán Iván báró főispán özvegyét, aki megtörtén és lesújtottan tegnap érkezett haza,

a részvétnyilatkozatokkal és bánatok terhére nyitni kívánó kondoleálásokkal halmozta el.

A magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetőségének főnöke Just Ferenc üzletvezető helyettes tegnap délben külföldön fejezte ki részvétét az elhunyt főispán családjának az üzletvezetőség és alkalmazottai nevében.

Urbán Ivánné bárónéhoz a következő részvét táviratok érkeztek: Sármezey Miklós (Kürtös), öz. Eckhardt Oszkárné (Földeák), Robitsek Agost (Arad), Kokas József (Budapest), Simay Klára és Ilona (M. Kovácsháza), Siabig (Menyháza), Máriaradnai főszolgabíró (Máriaradna) Szalai Antal és neje (Kovácsi), Kövér Béla és neje (Kovácsi), Korányi Sándor báró és neje (Budapest), Dániel Tibor báró és neje (Bpest Bajza-u.), Uchritz Amadé gróf és neje (Lőkősháza), Biró Albert és neje (Kupa), Vörösi Lajos és neje (Somogyfajsz), Simó Károly és neje (Arad), Végz József és neje (Budapest) Hausner Adolf és neje (Szeged), Zelenski Róbert és neje (Temesújfalú), Gál Jenő és neje (Magyarád), Greén Nándor és neje (Arad), Purgly János és neje (Arad), Purgly László és neje (Arad), Leopold Zsigmond és neje (Arad), Tenner József és neje (Arad), Csukay Gyula és neje (Kisjenő), Meleer Aladár és neje (Budapest), Mairovitz és neje (Arad), öz. Janky Lajosné, Anna, Mária (Szeged), Blaskovich Ilona (Nagy-Királyhegyes), Justh Gyuláné (Tornya), Boros Géza (Borosjenő), Vukuteszku Titusz (Apatelek), Návay Aranka (Makó), Schor Lajosné (Temesvár), Pallavicini (Ujarad), Köpf Jánosné (Arad), Bréda Viktor gróf (Temesvár), Kemény Bertalan (Arad), Szomera Kálmán (Arad), Thaisz Lajos (Budapest), Krayser Lajos (Makó), öz. Szilágyi Gyuláné (Kunágota), Meleer Lászlóné (Onód), Tisza István gróf (Budapest), Rónay Vilma (Kiszombor), Purgly Emilné (Tompá), Török Géza (M. Kovácsháza), Sárközy Aurél (Pettend), öz. Meleer Géziné (Pettend), Horthy Miklósné (Baden bei Wien Hotel, Grüner Baum), Vásárhelyi István (Váralmás), Szathmáry János (Arad), Acsev. Igazgatósága (Arad), öz. Thaisz Gyuláné Irma (Simánd), Hász család (Arad), Dr. Löw család (Borossebes), Vásárhelyi Janka (Arad), Dadányi Lajos (Arad), Sándor János (Budapest), Bolyos József (Borossebes), Mickon Mátyás (Simánd), Csiky Lukács (Simánd), Marospetresi körjegyző (M. Petres), Tomutia körjegyző (Tótvarad), gróf Károlyi Gyuláné (Mácsa), báró Nopcsa Elekné (Ujarad), Almoy Olivér (Aicsán), Ory Sándor (Honfő), báró Bohus Lajos és Ilona (Világos), Námethy Károly (Budapest), Faragó Gyula (Magyarád), Csernovics Diodor (Ménés), Vásárhelyi Géza és családja (Kolosvár), Gyurica Sándor és Klára (Szeged), Nachtschel Gyula (Arad), Khuen-Héderváry Károly gróf (Budapest), Boros Bériné (Honfő), Reichner Károly és Ilona (Győrök), Török Ferenc (Rákosszentmihály), Perényi Zsigmond báró (Budapest), Latoay István (Arad), Pénzügyigazgatóság (Arad).

Urbán Péter báróhoz intéztek részvétüket kifejező táviratot: Sármezey Miklós (Budapest), Horthy Miklósné (Baden), Hehs Vilmos (Arad), Rohonczy Gidáné (Budapest), Semsey Ottó és neje (Demete), Tókei (Makó), Török Géza (M. Kovácsháza), Meszlényi Antal (Bersegszász), Elesánszky (Battonya), Weinrich (Battonya), Zelenski R. (T. Újfalú), Bréda Viktor gróf (Temesvár), Návay Aranka (Makó), Dániel Tibor báró (Budapest), Habaréger György (Ménés), Fiókintézet tisztikara (N.-Szt. Miklós), Hausner Adolf (Szeged), öz. Boros Bériné (Honfő), Bagáry Árpád, Bora Ilona (Szeged), Hász Antal (M.-Bánhegyes), Melcer Aladár (Budapest), Laczay István (Arad), Czárán Mártonné (Budapest), Tarnay Ivor (Makó), Jankó (Szeged), Thomka ezr. (Budapest), Nagel Vilmos (M.-Kovácsháza), Nagel Henrik (M.-Kovácsháza), Mairovitz Mór és fiai (M. Radna), Greén Nándor (Arad), öz. Eckhardt Oszkárné (Földeák), Vásárhelyi Imre (Mácsa), Solymosi (Apatelek), Maios esperes (Sajtány), öz. Simay Klári és Ilona (M.-Kovácsháza), Kemény Bertalan (Arad), Uchritz-Amadé Emil gróf (Lőkősháza), Meleer Lászlóné (Arad).

Nachtnabel Odón (Arad), Gyuricza Sándor (Szeged), Vásárhelyi Géza és családja (Kolozsvár), Hervay István (Makó), Biró Bertalan (Kupa), Rafailovich Milos (Battonya), Steiner Ferenc (Arad), Kintzisz Géza (Arad), Csernovics Diodor (Arad), Faragó István (Világos), Bohus Lajos báró (Világos), Návay Lajos (Földvár), Uray dr. (Tornova), gróf Károlyi Melinda (Máca), Leitner kadett (Arad), Tenner József (Arad), Thais Irma és anyja (Sigmánd), Fodor Manó (Battonya), Zábrácsky pap (Miskolc), Simó Károly dr. (Arad), Beliczay Géza (Ujkigyós), Szilágyi Gyula (Kunágota), szv. Szilágyi Gr. né (Kunágota), Tallian Béla (Ujvidék), Seidner Sándor (Szeged), Hausner Adolf (Szeged), Kovács Vince (Arad), Baross László (M.-Egyháza), Schaffer főhadnagy (Temesvár.)

A megyéhez a következő újabb részvételtérítatok érkeztek: Az Osztrák-Magyar Bank aradi fiókja, az aradi adóhivatal tisztviselői kara, az aradi honvéd állomás parancsnokság, Pap I. János görög keleti román püspök, Just Ferenc a M. A. V. aradi üzletvezető helyettes, Burrián János kir. főgimnázium főigazgatója, Vécsey Béla ezredes, Lakatos Ottó dr. rendőrnök, Glattfelder Gyula dr. püspök, Pálffy Szilárd őrnagy, Institoris Kálmán, Kászonyi János.

A ravatalnál kitett íven a következők fejezték ki részvétüket: Az aradi ügyvédi kamara nevében Párcz Béla dr., Kovács Gyula vöröskeresztes megbízott, Beregi Sándor dr., az Aradi Polgári Takarékpénztár levezető-igazgatója, felügyelő bizottsága és tisztviselői kara, Natlani Bernát, Keresztes Gyula dr., Stein Zeigmond, Just Ferenc, Karcsy Valér, Burrián János, Kara Győző, Schützenberger Lajos, Naszády Iván és neje, Vásárhelyi Vilma, Péterffy Andor, Pap I. János, az Aradi önkormányzatparancsnokság tisztviselői kara, Babescu Miklós plébános főnlakról, Lacay Endre, Dániel Endre, Ring Géza, Ring Béla dr., Boigár Lajos.

Urbán Ivánné bárónénál személyesen kondoleáltak: Kabdebó Bónáné, szv. Fábrián Lászlóné és Margit, Lacay Endre, Csernovics Diodor dr. és neje, Baross Zeigmond és neje, Bánhidyi Antal báró és neje, gróf Bréda Viktorné, Kabdebó Géza, Aradi Athletikai Klub, Sebor Lajos, Goldschmidt Mihály, Bálint Ferenc, Gallényi Ernő, Hepes Miklós, Hauser Sándorné, Walder Gyula, szv. Nesnera Aladárné, Resch Generalmajor, Aradi Polgári Takarékpénztár, Goldis László, 3-ik Hadik huszárezred tisztikara, Aradi Kereskedelmi és Iparkamara, Czédly Károly dr., Kara Győző, Seidner Bernátné, Frint Lajos Jankész, Paizs Ödön, Endre Géza, Koromzay Frigyes, Schaeffer R. Géza, szv. Stankovich Szilárdné Nagyzerind, Molnár Viktor Budapest, Tisza Ilona grófné Budapest. Arad vármegye törvényhatósági bizottságának küldöttsége, Horváth Béla dr., Stauber József.

Egyesületek és testületek gyászja.

Az aradi Fehér Kereszt gyermekvédő egyesület és az aradi Patronázs Egyesület ma d. u. 4 órakor, előbbi Leitner Ernő dr. h. elnök, utóbbi Köller János társelnök elnöklété alatt rendkívüli gyűlést tartott. Mindkét elnök szeretetteljes kegyelettel emlékezett meg érdeműs és felejtethetetlen elnökének Urbán Iván báró főispánnak elhalálzásáról és mindkét egyesület elhatározta, hogy az érzett veszteség feletti fájdalomát jegyzőkönyvileg megörökíti és erről a családot átiratban értesíti. A Fehér Kereszt gyermekvédő egyesület ezenfelül Leitner Ernő dr. indítványára még egyhangulag elhatározta, hogy az egyesület alapítókéjéből 2000 koronát kihalásáért, azt Urbán Iván alapítványként kezeli és annak évi kamatait Urbán Iván elhalálzásának évfordulóján két aradvárosi avagy aradvármegyei oly szegény anyának adja ki, ki gyermekét 10 hónapig keresztül kifo-

zástalanul szoptatta, a díj odaitélése felett az ig. szoptóság dönt.

Az aradi autonóm Katolikus Kör elnöksége ez uton kéri fel tagjait, hogy d. u. 1/3 órára a kör helviségében minél nagyobb számban jöjjenek össze, hogy boldogult Urbán Iván báró főispán, mint a kör dísztagjának temetésén az egyesület testületileg vehessen részt. Az elnökség.

Az „Aradi Athletikai Klub” tisztelettel felkéri tagjait, hogy díszelnökének monvori Urbán Iván báró főispánnak temetésén, e hó 13-án délután 8 órakor a vármegyebáz előtt megjelenni sziveskedjenek.

Az Aradi Kereskedők Köre elnöksége kéri a kör tagjait, hogy Urbán Iván báró temetésén a kereskedő osztály részvételének minél impozánsabb kifejezése céljából minél nagyobb számban résztvenni és e célból szerda d. u. 3/4 órakor a kör házában (Tabajdi Károly-utca 1. sz.) gyülekezni sziveskedjenek.

Mit látott Szerényi József Belgiumban.

(„A szegény belga király.”)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, október 12.

Szerényi József v. h. t. t. nyugalmazott államtitkár, aki Berlinen át a közelmúlt napokban Brüsszelbe utazott, ahol egy vállalat közgyűlésén vett részt, visszajövet Berlinben fogadta az újságírókat, akiknek a következő jellemző dolgokat mondta fel belgiumi utjáról:

A háború kitörése óta első ízben volt alkalmam Belgiumba utazni. Amit ott láttam, egyenesen meglepett. Eltekintve az utvonat egy részén, Löwen körül mutatkozó háborus nyomoktól, immár sehol, a legkisebb jele sem látható annak, hogy itt egy évvel ezelőtt pusztító háború dúlt. Brüsszelben minden a normális élet képét nyújtja és ha nem volnának az utlevél és igazolási kényszerrel kapcsolatos kényelmetlenségek idegen ember még csak nem is sejtés, hogy megszállott területen van. Brüsszelben az üzleti élet a normális keretek között mozog: a különbség az, hogy majdnem minden cikknél árszállítás mutatkozik. Az élelmiszerek olcsósága egyenesen meglepő, amennyiben a budapesti árakat tekintve, mintegy 50% a differencia, tehát még olcsóbb, mint Berlinben, vagy más német városban. Hiánynak sehol a legcsekélyebb nyoma.

Nagyon meglepett az, hogy a német hatóságok, már tudniillik a főkormányzóság és annak minden közege, milyen előzékenységgel viseltetnek a belga lakosság iránt. Igaz, hogy ebben nagy része van annak, hogy a belga lakosság lassan-lassan félretette a dacosságát, legalább a külső jelekben nem nyilvánul, a mi viszont nem jelenti még azt, hogy ne ragaszkodnának hazáikhoz. Brüsszelben az üzletek kirakataiban belga katonaságot ábrázoló képet látni, gyermek-játékszereket belga színekben, a belga király és királyi család arcképeit, belga ólomkatonákat, ugyazólván sok minden olyant, a mi a belgákat királyukra és hadseregükre emlékezteti. A királyról általában a legnagyobb ragaszkodás és a legmélyebb tisztelet hangján emlékezik meg minden belga. A királyt most már csak úgy emlegetik: „Le pauvre roi!”

Számos alkalommal volt brüsszeli tartózkodásom alatt előkelő közéleti pozíciót elfoglaló belgákkal érintkezni, akik eltekintve a természetesen legnyomott politikai hangulatától,

mondhatom, mindannyian a legnagyobb elismeréssel nyilatkoztak arról a bánásmódról, amelyben a német hatóságok részéről részük van. A német liberálisizmus és előzékenység az ellenség szövetségeseivel szemben valóban nagyszerűen mutatkozik.

Részt vettem egy közgyűlésen, amelyen mintegy 40-50 belga előkelőség jelent meg. A közgyűlés vezetése teljesen belga kézben volt. Hatósági képviselőnek semmi nyoma sem volt.

Berlinben a záróra éjféltutáni egy órakor van. Brüsszelben ugyanígy, e mellett oly élénk utcai életet láttam, amely még békés időben sem lehetett különb.

Visszafelé jövet, jól megfigyeltem a mezőgazdasági munkálatokat. Az egész vonalon német katonai erő művelte meg a földet, különösen a répa földeket és a mi gazdáink és cukorgyáraink örülhetnének, ha oly nagyszemű művelhetnék meg földjeiket, mint tízezernyi holdakon Belgiumban. Így dolgoznak a „a Hunnen” a megszállott területen. Ami sokat szevedett, az a belga gyáripar. A gyárak részben állnak és pl. Verviesben 60 gyár közül csak 10 van üzemben. Egyébként azonban minden élet a rendes mederben folyik tovább.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Színházi műsor:

Szerda: „A két jó madár”, újdonság, a Vigaszínház műsordarabja.
Csütörtök: „A két jómadár”, újdonság.
Péntek: „Börögér”, operett.
Szombat: „Kávébázi Konrad” operett újdonság először.

* A színház hírei. Két jómadár. A Vigaszínház nagyhatású bohózatának bemutatásának előadását van ma. Az újdonságot Adorján László alkalmazta magyar színpad és csupa elevenség és helyzetkomikum teszi értékesé. — A Börögér. Pénteken felüljti a társulat ezt az örökszép zenés operettet, a két női főszerepben Váradi Margit és Horváth Micivel. Ez lesz az első előadás, melyben a két primadonna együtt játszik. Ugyancsak ezen előadás keretében lépnek fel vendégként a Begovics testvérek ifjú táncművészek. A rendkívül ügyes táncospár fellépése élelénkíteni fogja az operette 2-ik felvonását. — A Kávébázi Konrad. Szombaton kerül először színpadra Guthy Soma és Barna Izsó bohózatát operette újdonsága, a mely a fővárosi színházban állandóan zenélt házakat vonzó, rendkívül mulattató szöveg, szép énekszámok és sok tánc tarkítja az újdonságot, melyben a társulat összes tagjai részt vesznek. Főbb szereplők Horváth Mici, Járni Bösko, Győző Alfréd, Jirái Sándor, Baross Gyula, Hódvággyi Ernő, Dely Lajos, Várnay Jenő, Kertész, Polgár Sándor, Herold stb.

* Henny Porten az Apollóban. (Voss Richárd drámája.) Irodalmi esemény színházi lesz szerdán az Apolló-színház. Mint megirtuk Voss Richárd gyönyörű remekművét: Alexander a kinematográfia átdolgozta. A szerepet Henny Porten, a mozi publikumának bájos kedvence játézza, aki a négyfelvonásos drámában művészi pályájának legteljesebb alakítását nyújtja. A dráma érdekességi szűzsége stíluszerűen jut érvényre a mozi átdolgozásában. A szenzációs művészi esemény bizonyára magára vonja Arad közönségének legnagyobb érdeklődését. Az előadások nem folytatkoznak.

* Belgrád bevétel az Apollóban. Szenzációs eseménnyel lép Arad közönsége elé az Apolló-színház. Belgrád elfoglalásának hírének csak néhány nappal ezelőtt jelentette Hóier már szerdán az Apolló-színház vésznapján láthatjuk a győztes harcok eredeti tökéletesét. A tökéletes a hadügyminiszterium engedelmével készült és rendkívül érdekes részleteit adja vissza a szerb főváros elfoglalásának. Belgrád elfoglalásának főlelei teljesen új műsor keretében kerülnek vitatásra szerdán kezdve az Apollóban.

Salandra napjai meg vannak számlálva.

(Olaszország retteg. — Új kormányt akarnak. — Barzilai köztársasági elnök.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, október 12.

Egy olasz képviselő, aki egy felső olaszországi helyőrségben teljesít szolgálatot, Luganóban tartózkodó bályához főötébb érdekes levelet intézett. Dr. Lachmund, a „Macedburgische Zeitung” munkatársa, aki a címmel jó barátságban van, közlése lapjában ezt a szenzációs levelet, amelynek tartalma és hangja széles körben érdeklődést kelt.

A levélíró nyíltan beismeri, hogy a vezérkarban egyetlen tisztet sem talált, aki arra a kérdésre, vajon képes lesz-e az olasz hadsereg egy délről jövő német offenzíva ellen eredménytelenség nélkül védekezni, nyugodtan „igen”-nel felelt volna.

— Ma olvasom a lapokat, melyek az igazságot csak azért nem mondhatják meg, mert háborúra izgattak, ha látom pénzügyi helyzetünket, a széninséget, a kereskedelem és a közlekedés megbénulását, röviden, ha tisztában vagyok azzal, hogy Itália már most, a fenyegető offenzíva előtt elfofoáérelte erejét, akkor szemem előtt áll az ijesztő rém és én szeretném hinni, hogy a kormány kinyújtja csápjait az elfogadható béke után, miután az Angliával, a balkáni államokkal (Szerbia és Mont negro) való surlódásunk kellemtelenné tett minket a szövetségeseink szemében. A fronton az a hír járja, hogy a kabinet helyet csinál egy új kormánynak, amely — az ember elfeledi a csodálkozást — rögtön megegyezik a középponti hatalmakkal olyanformán, hogy Olaszország visszatér a régi nacionalista tervekhez és Franciaországban szerszi meg magának azokat a területeket, amelyek erős földközi-tengeri helyzetet biztosítanak majd neki. Salandra napjai kétségkívül meg vannak számlálva. De kérdéses dolog, vajon az ő visszalépésével beáll-e egy igen hirtelen színhelyváltozás. Azok a politikusok, akiknek a szemelőtt a forradalom réme lebeg, hiszik és remélik. A király, úgy látszik, elvesztette befolyását a helyzete tarthatatlan. Brazíliai már nem fogadja. Brazíliai ugyanis nagyon szeretné Salandra vagy legalább is Sonnino helyét betölteni. Vádtelen becsúgyától szinte félnek az udvarban. Ő benne már sokan az olasz köztársaság leendő elnökét sejtik. A kedélyek zavara márigén nagy. A király már hajlandó a parlament megkérdezésére, mert ezt már a szociálisták is kívánják. Salandra húzódik ettől, mert a parlamenttel Itália érdekeit látja levetkőztetve s úgy látja, hogy őt elárulták a népnél. En attól féllek, hogy közeledünk ahhoz a korszakhoz, a melyben a rettegés fog vég nélkül uralkodni.

En az őszinte levél a legteljesebb bizonyítéka annak a rettegésbe fulladt békevágyának, amely ma, féltéves háboru után, leigázva tartja az olasz kedélyeket és letapossa egy német háboru eshetősége, amely még csak a jövőben rejlik és minden reményüket szegi az a véres és eredménytelen harc, amelyet hónapok óta folytatnak.

A belső politikai harc, a kiábrándulás, a helyzet tisztánlátása mind-mind érlelik és fokozzák azt a vágyat, hogy Olaszország béke árán is elhagyja a négyesszövetséget.

Frankfurt. A Frankfurter Zeitung az olaszországi helyzetről olasz információ alapján a következőket közli:

A nemzeti delirium mindenütt elpárolgott. Az az általános felfogás alakul ki, minél előbb kikerülni a fatális helyzetből. Mindinkább kiderül, hogy a kormány a hadüzenetnél az ország érdekét, belpolitikai és gazdasági előnyeit figyelmen kívül hagyta. A nemzet két részre oszlott. A nagy többség, mely munkásokból, parasztokból áll, szemben az arisztokráciával háboruellenesek. A déli tartományokban a nyomor napról-napra nő. A kenyér és munka helyett a kormány hazugságokat és Barzilai féle frázisokat nyújt. A nápolyi polgármester erélyesen tiltakozott Barzilai fellépése ellen Nápolyban, kijelentvén, hogy a rend fenntartásáért nem vállalhat felelősséget. Általánosan hiszik, hogy a Salandra kormányban erős változások tagnak beállni. A hadsereg tegyelme rossz. Lázadások igen gyakoriak.

Séta az aradi szárnyas piacon

(Ahol a közönség dobálja a bankokat.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, október 12.

Mi újságírók csaknem minden nap irunk valamit az aradi piac eseményeiről, de valljuk be őszintén: mindig a mások információja alapján tesszük azt. Azok, akik a piac rettenetes helyzetéről napról-napra referálnak a közönségnek, nem igen figyelték meg meg közvetlenül az élelmézési börze eseményeit és nem nézték meg azt a helyet, ahonnan a szájunkba vándorol talán a világ legdrágább falatja.

Érdekesnek tartottuk, hogy végre, ha rövid időre is, de magunk is benne éljünk Arad legtöbbet emlegetett forgatazában: a piac rejtelmes világában. Vasárnap reggel kísértünk az Atilla és Thököli térre, mert ünnepnapokon itt áll a piac. A Thököli téren már korán reggel nyüzsg az emberáradat, mert itt minden megtalálható, amire az ember gyomra áhitozik. A kenyeres sátorokban kíváncsian dagadnak a foszlós belü finom fehér cipók, de a maximális árnál többet kérni — nem kívánatos dolog, mert ott sétál a tömegben a félelmetes természetű Rasztig titkosrendőr, a sátoroknál pedig egy rendőrmester szigorúan ellenőrsi a machinációkat. Itt csak eldugva látni szárnyasokat, csak a kapuk előtt ácsorog egy-egy kofa és csirkét, pulykát kínálgat.

— Olyan hús van ennek — magyarázza — mint a viasz. Tesszen nézni, belesüpped az ember körme ennek a tyuknak a combjába; nem drága ezért három pengő, a gyermekeim ne jöjjenek haza az orosz fogságból, ha hazudok, hogy magamnak kettőnyolevanban van.

Ebben a pillanatban már el is tűnik egy kapu alatt, mert valamelyik rendőrt közeledni látja. A Thököli téren ugyanis nem szabad szárnyast árusítani; azoknak a helye az Atilla téren van.

Itten mulatságos csak valójában az élet. A vásárló asszonyok úgy követik Petkovics Bála rendőrfelügyelőt, Bőszörményi meg Pavlov őrmestereket, mint a kis csibék az anyjukat. Ahol az a három egyenruhás férfi megáll, ott a tömeg is megáll, mert tudniaivaló,

hogy ott csirkék, kacskák, libák találhatók. A faluról kocsival bejövő eladókat egymásután fogják el utjokban és nem engedik, hogy a kofák töleljék le őket. Egy zimándközi gazdát éppen most állítanak meg, mert a kocsiján husz darab rucát rejtegetett. Az őrmesterek diadalmasan emelik le a gágogó jószágokat és megkezdődik a kiárúítás.

— Három korona kilogrammja a hizott rucának, — mondja a rendőrfelügyelő. És vagy ötven kéz kap egy-egy szárnyas után. A sovány jószágok kilogrammja két korona. Az őrmesterek mérleggel felszerelve állják az ostromot. Pár pillan t mulva már egy sincs a husz darab rucából. A volt gazdája ugyan villámokat lövel a rendőrök felé, de az a fontos, hogy az asszonynepek meg vannak elégedve. Igaz ugyan, hogy nem mindenki beszél megelégedetten.

— Az én kezemből vették ki a legjobb rucát, — panaszkodik egy öreg néni — pedig én fedeztem fel azt a kocsit.

— Az a csikos, pepita kabátos asszony titokban négy koronát adott egy kilóért, — kiabálják vagy harmincan egy siető fiatal nő felé, aki két darab rucát cipelt el. A rendőrt utána sietett a „gavallér” nő után, de az már elvegyült a nagy tömegben.

A tömeg figyelme közben egy piros képű paraszt ember és a felesége felé fordul, akik vagy tíz pár csirkét hoztak ki.

— Egyre-másra öt korona párja, — mondja a piros képű férfikofa, de már ott is van Petkovics felügyelő és megállapítja, hogy a csirkék párja legföljebb 3 koronát ér, de a leg többjéért nem szabad 260 koronánál nagyobb árat adni. Egy perc alatt szétkapkodták a szárnyasokat és amikor üres volt a kosár, a nadragos kofa tajtékzó dühvel rohant a rendőrfelügyelő felé.

— Megrabolják az embert! En ráfizetek erre! Mért szabad a henteseknek mindegy nap emelni a zsír, meg a hús árát. Elrabolják a csirkéimet.

A rendőrség emberei csodás nyugalommal nézték a dühös ember berzenkedését és nevetni kezdtek akkor, amikor az ő feleségét mecsolyogni látták.

— Ha a felesége nevet — mondták — akkor bizonyosan még így is elég sokat nyertek a csirkéken.

A Kápolna-utcában a református templom mellett vagy tíz darab hizott libát dugva árusítottak, amikor Pavlov őrmester rajtuk ütött és aztán az Atilla-térre hozta a társaságot. A libákért valóságos ostromot intéztek a megé-pázott, egyenruhájukon libanévjegyekkel stigmatizált rendőrök ellen. Egy-egy liba átlag 16–18 koronáért kelt el. A fizetéseknel érdekjes jelenet történt. Egy uriaszony libája 18 koronába került, de neki csak husz koronása volt.

— Jaj kezit csókolom — mondta a kofa — nem tudok visszadni. Nincs apróm.

— Nem baj lelkem, odaadom az egészét, — felelte a verő és ott hagyta az egész 20 koronát a kofának (Az ilyen árdrágitót igazán meg kellene büntetni).

Az aradi kávéházak törzsalakja Lübek bácsi spicces állapotban szintén kitérgetett a piacra és még becsipve is üzletet csinált. Egy pár csirkét 2 koronáért vett és nyomban eladta 350 koronáért, de az asszonyok kiáltó-zásai elől hamar el is inalt.

— Lübek megyek, — mondta futva.

Bőszörményi őrmesterek jelentették, hogy a Thököli téren igen sok „dugott szárnyas” van. Az őrmester felkutatta a nagy készletet. A hatalmas csirkés kosarat két ismert urias-

szony segített hozni. Mindakettő persze a legjobb szárnyasokra számított ezért és összeveszték, amiért ez a tervük nem sikerült. Egy kalapos nagysága a felügyelő elé vitt egy kis fekete, selymes kendő román pilericát.

— Ez a kofa 4 koronát kér egy pár csirkéért. — mondta.

— Ez a csirke csak 3 koronát ér. — szólta a felügyelő.

— En csak viccből mondtam 4 koronát, — felelte ijedten a kis román kofa.

— Hát én pedig viccből eladom a csirkét, — felelte Petkovics.

A közönség lassankint elszéled, de aztán új vevők jelentkeznek. Kilenc óra után elmennek a rendőrség lelkiismeretes és fáradhatlan közgei is, akik ezt a hivatásukat megelégedésre oldják meg s mindenesetre ez a tevékenységük a helyes, nem pedig az, hogy a bódében vegyenek, eladjanak. Az a baj azonban, hogy tíz óra után már senki sincs a piacon a rendőrség részéről és a kofáknak ilyenkor szabad az uzsora vásár.

H I R E K. LEGÜJABB.

Erkezett éjjel fél 4 órakor.

Elismeri az entente balkáni sikereinket.

London. A Times katonai szakértője elismeri a központi hatalmak sikereinek jelentőségét a Balkánon. Kétkedik a harcátér áthelyezésének a célszerűségében Balkánra, a mi pusztán a központiak kedvére való lehet.

London. A Manchester Guardian jelenti, hogy nem Sir John Hamilton, hanem Hamilton dandártábornok érkezett Szalonikiba, a kinek a csapat partraszállítások dolgában nagy tapasztalatai vannak.

Megfenyegetik Görögországot.

Szaloniki. (Elkésve érkezett.) Anglia birodalma csak azokat a hajókat bocsátja keresztül Szaloniki felé, melyek Szerbia részére visznek szállítványt, viszont a görögök részére érkező áruk behozatalát eltiltotta. Az athéni kereskedelmi kamara táviratilag kérte a londoni kereskedelmi kamarát, hogy vesse latba befolyását a jogtalan állapot megszüntetése érdekében.

London. Morning Post vezércikkében írja: Görögország, ha joakaratu semlegességet tanusitana, mialatt Bulgária Szerbiát megtámadja, árulója volna a Balkán és saját ügyének. Megfenyegeti Görögországot azzal, hogy elveszti Anglia barátságát és talán nem tudja, hogy mit jelent Anglia elhidegülése. A görögöknek jusson eszébe virágzó tengeri kereskedésük és védtelen partjaik. Gondolják meg, hogy Anglia komoly elhidegülése 24 óra alatt végromlásukat okozhatja. A német veszedelem távol, az angol közvetlen közelben van. Semlegességről a mostani balkán háboruban nem lehet szó.

Oroszország bevonul Dobrudzsába?

Bukarest. Megbízható értesülés szerint a négyesszövetség el van szánva, hogy Románia ellen erőszakot alkalmaz. Oroszország bejelenti, hogy Dobrudzsán át vonul, hogy Bulgáriát megtámadja. Románia levonja a következményeket.

Berlin. Hamburger Zeitung jelenti Stockholmból: Az orosz belügyminiszter utasította a wolhyniai kormányzó-ság hatóságait, hogy Poltavába vonuljonak vissza.

Görögország semleges marad.

Athén. Zaimis miniszterelnök a kamara ülésén bejelentette, hogy a nemzetközi helyzet gondos vizsgálata alapján Görögország megmarad annál a politikánál, melyet a világháború eddigi folyamán követett érdekének védelmében, csupán tegyveres semlegességben. A jövő eseményeit figyeljük, számítunk a kritikus órában hélien képviselők támogatására. Utána az első szónok Venizelosz volt.

Berlin. A Wolff-ügynökség jelenti: Athénből szaporodnak jelentések elsüllyesztett angol és francia szállítóhajókról.

London. A Reuter-ügynökség jelenti Athénből: Az entente megváltoztatta azt a haditervét, hogy csapatokat koncentráljon Szalonikiban.

— Tisza István gróf üdvözlése Aradról. Aradon úgy, mint az egész országban ószinte lelkesedést keltett a király elhatározása, a mellyel a nemzet közjogi panaszainak egyik legrégőbbjét, a címerkérdést, a kiegyezési törvényünkben lefektetett teljes paritásnak megfelelően oldotta meg. A magyar katona világot megejtő hősiessége és vitézsége a magyar zászlónak, a magyar színöknek olyan tekintélyt szerzett, hogy többé gondolni sem lehet azok elhomályosítására. Tisza István gróf híres újévi beszédében ezt a gondolatot kifejezésre juttatta és most a király az ő tanácsára tetté változtatta. Az országos öröm, amely ennek nyomán kel, kifejezésre jut abban a számtalan üdvözlő sürgönyben, amellyel a miniszterelnököt az egész ország minden részéből felkeresik. Arad minden polgárának érzelmeit, fejezi ki az alábbi távirat, amelyet Varjassy Lajos polgármester küldött Arad képviselőjének a történelmi nevezetességű királyi kéziratok megjelenése alkalmából.

„Abból az alkalomból, hogy koronás királyunk a magyar címerhasználatát a hadsereg zászlóin elrendelte, fogadja Nagyméltóságod hazafias üdvözlétem és igaz lelkesedésem kifejezését. Büszkeséggel tölt el az a tudat, hogy koronás királyunk ezt a legfelsőbb kéziratot Arad város országgyűlési képviselőjének miniszterelnöksége alatt bocsátotta ki. Varjassy polgármester.”

Hasonló távirati üdvözléssel kereste fel a nagy államférfiut az aradi munkapárt és az Aradi Közlöny szerkesztősége.

— **Thurn Taxis herceg meghalt az orosz fogságban.** Londonból jelenti: A Morningspost jelenti Pétervárról: Thurn Taxis herceg a kórházban sebébe belehalt. A herceget, aki egy osztrák-magyar lovasezred parancsnoka, az orosz Vörös Kereszt szedte fel a galíciai harcúterén.

— **Négy váltó négyezer korona értékben.** Az Osztrák-Magyar Bank történetében páratlanul fog állani a hétfői nap. Az egész nap alatt a bécsi főintézetnél négy váltót nyújtottak be leszámításra négyezer korona összértékben.

— **Elhunyt főherceg.** Prágából jelenti: Lajos Szalvátor főherceg ma délután az Elba melletti Brandeis várában meghalt. Lajos Szalvátor főherceg, toscanai herceg, II. Lipót toscanai nagyherceg harmadszülött fia, született Firenzében, 1847. augusztus 4-én. Atyja 1859-ben politikai okoknál fogva elhagyta Toscanát és Csehországba költözött s ettől fogva a fiatal főherceg Brandeisban, az Elba partján nevelkedett s atyja halála után a brandeisi uradalom örököse lett. A Majorca spanyol szigeten csodaszzerű kéjlakot építtetett, melyet Miramarának nevezett el. Szenvedélyes utazó lévén, ismételtén nagy tengeri utakat tett, többször járt Amerikában. 1881-ben meglátogatta a melbournei kiállítást. Utazásairól több művet írt, melyeket sajtószzerű rajzaival díszített. 1865. óta ezredesi rangot tölt be a hadseregben, 1867-ben aranygyapjas vitéz és az 58-ik. gyalogezred tulajdonosa lett. A közügyektől teljesen visszavonulva, tanulmányainak élt állandóan San-Rocccóban, Triest mellett. A bécsi tudományos Akadémia tiszteletbeli tagja volt.

— **Kitüntetett hősök.** Az ellenség előtt tanusított vitéz magatartása elismerésül Stéger Ferenc és Brunner Sándor 2. honvédegyalozredbeli hadapródokat a másodosztályu ezüst vitézségi éremmel és Fekete József zászlóst a bronz vitézségi éremmel tüntették ki.

— **Eljegyzés.** Róna Elemér felsősímandi kereskedő vasárnap este tartotta Kecskeméten eljegyzését Meitner Erzsébet kisasszonynyal.

— **Miért nem kap szabót a város?** Megírjuk, hogy a rendőrség téli ruházatára hozott posztót a tanács nem tudja feldolgoztatni, mert az aradi szabók nem vállalják a varrást. Szakkörökből nyert értesítés szerint az aradi szabók azért tartózkodnak a munkától, mert a tanács a multban a fővárosi szabókat részesítette előnyben és tölfik nem kért eoha minőségi mintát, míg az aradiaktól igen. Most a fővárosi mesterek nem vállalják a varrást, az aradiak pedig nem óhajtják a tanácsot a bajból kiszegíteni.

— **Negatív vizsgálati eredmény.** Megírjuk, hogy a városi orvosi hivatal a gyanus tünetek közt megbetegedett vasuti fűtőnek eszkrementumát elküldötte a gyulai vegyvizsgáló állomásnak. Ma az a sürgöny értesítés érkezett, hogy a váladék nem tartalmaz ázsiai kolerát mutató bacillusokat. Varjassy Lajos polgármester erről az örvendetes eredményről táviratban értesítette a belügyminisztert.

— **Súlyosbbitásért felebezett ítélet az aradi tojásdrágító ellen.** Az aradi rendőrbíró pár nap előtt Kemény Manót, a Rosenberger és társa cég egyik főnökét nyolc nap elzárásra és kétszáz korona pénzbüntetésre ítélte, mert rájöttek, hogy a megyéből Aradon magasabb áron vásárolja a tojásokat, mint a maximális ár. Az ítéletet Kemény Manó mindjárt megfelebezta. Ma aztán felebezést nyújtott be az ítélet ellen Szathmáry Béla dr. városi tisztü ügyész is, aki az ítélet szigorítását kéri azzal az indokolással, hogy Kemény hosszabb időn keresztül vásárolta a tojást a maximális áron felül és ezzel a városban tojás hiányt idézett elő.

— **Tűzfészek a Rákóczi-utcában.** Ma délután 11 órakor tűz támadt a Rákóczi-utca 8. számú házában. E ház udvarán van Kaltenherber József kéményseprőmester raktára, amelyben kéményégetéshez szükséges anyagokat készítenek. A raktárban éppen szurkot főztek és attól támadt a tűz, amelytől lángra lobbant az egész kis épület és néhány perc alatt elhamvadt rettenetes büzt árasztva széles körzetben. Az a szerencse, hogy teljesen esőndes volt az idő. Különbösen a környékbeli épületek könnyen elhamvadhattak volna. A rendőrségnek ügyelni kellene, hogy olyan telepek, melyek erősen tűzveszélyesek, kikerüljenek a háztömbök közül.

— A 39—42 évesek behívása. A hivatalos lap mai száma közli a honvédelmi miniszter rendeletét, a mely szerint november harmadikán bevonulni tartoznak az 1873., 1874. és 1875. évi születésű és a szemlén alkalmasnak osztályozott B) osztályú népfelkelők. Ugy szintén november 3-án kötelesek bevonulni az 1872., 1873., 1874. évi és fiatalabb születésű A) osztályú (katonailag kiképzett) népfelkelők, a kik népfelkelési fegyveres szolgálataira egy ízben már behívták és bevonultak, de időközben szabadságot kaptak. A bevonulás helye a tartózkodási helyhez legközelebb eső honvéd pótzászlóalj. Mindazok, a kiket önkéntes belépés folytán a hadseregbe, vagy a honvédségbe már besorozták, tekintet nélkül születési évfolyamukra, szintén november 3-ikán tartoznak bevonulni. Azokat a népfelkelőket, a kiknek Újvidékre kellene bevonulniok, figyelmezteti a rendelet, hogy a közös hadsereghez besorozták Pécsre a cs. és kir. kiegészítési kerületi parancsnoksághoz, a honvédséghez besorozták pedig Szabadkára a 6. honvédszállalékhöz vonuljanak be.

— Aki mülábal lovagol. A Kölnische Zeitung írja: Namur környékén vadászlovaglásokat rendszeresítettek, hogy a lovaglásban még nem egészen biztos legénységet hozzá szoktassák a váltakozó terephez. Ezek a vadászversenyeken rendszerint részt vesz Brunk százados, akinek mülába van. A százados, aki Namurban a hadbírósnál teljesít szolgálatot, 1914. augusztusában súlyosan megsebesült mindkét lábán. Bálját az operáció alkalmával csaknem tőből levágták. Brunk ennek dacára a tavasszal megkísérelte a lovaglást és azóta nagyszerű haladást tett. Először csak rendkívül szelid lovakkal próbálkozott, ma azonban már a legszilárdabb osikót is megterkezi. A namuri lovaglóterep rendkívül változatos, de Brunk százados ezzel mit sem törődve, mindég elől jár, átugratja a vizes árkokat és nagyszerűen megüli a lovat a mélységek és a meredélyeknél is. Teljes könnyedséggel lovagol egyfolytában öt óra hosszán.

— A drága liba. Nagykanizsáról írják, hogy az ottani piacnak szenzációja volt tegnap. Egy falusi parasztagyda három forintért és egyetlen ludért negyvennyolc koronát kért. Hiába ostromolták, hogy engedjen a negyvennyolcból, nem tárgyalt és egyre csak ezt hajto-gatta:

— Akinek nem tetszik, ne vegye meg. Később azonban, amikor látta, hogy így nem csinálhat vásárt, még is leszállt negyvenhét koronára és ennyiért akadt is vevőre. Talaly még ezért a pénzért borjut lehetett vásárolni.

— Elhalasztott tisztképző tanfolyam. A besorozott 43—50 éves volt tisztek kiképzési tanfolyamának felállítására elhalasztott. A m. kir. honvédelmi miniszter folyó évi október hó 8-ikán a következő körrendeletet bocsátotta ki: A besorozott 43—50 éves volt tisztek és tisztjelöltek négy hetes kiképzési tanfolyamának felállítására elhalasztott, miért is a kiképzési tanfolyamba való felvételre, valamint a népfelkelő tiszté váló egyidejű kinevezésre és az idő előtti behívásra vonatkozó, a honvédelmi miniszterhez címzett és a tartózkodási hely szerint illetékes népfelkelő parancsnokság utján benyújtandó kérvényeknek beérkezési határideje 1916. évi január hó 5-ig meghosszabbítottatik.

— A vak katonáknak. Valenta Irén 10 koronát küldött szerkesztőségünkbe a vak katonák számára.

— A londoni drágaság. Londonból jelentik: Az élelmiszerek állandó drágulása az összes lapokat foglalkoztatja, anélkül, hogy az újságok segíteni tudnának a közönség helyzetén. A konzervatív sajtó a kormányt támadja a drágaság miatt. A Times azt kérde, hogy hol maradnak a hatóságok és különösen az a szerv, amelynek az élelmiszerkérdés megoldása lenne a kötelessége a Board of Trade. Ez a hivatal a háború első napjaiban, amikor általános volt a pánik, egyes elsőrangban szükséges élelmiszerek árát megállapította, azóta azonban nem is hallatt magáról. A lapok általában azt követelik, hogy hivatalos árlistákat állítsanak össze, hogy a közönség tájékozva legyen és szembe tudjon szállni a drágítókkal. Nagyon erősen kikelnek amiatt, hogy a behozatali vámokat túlságosan tölemelték. Ilyenformán az angol nép itala, a tea, sokkal drágább lett. A Times-hez érkezett levelek egész tömege panaszkodik a tojás árának megdrágítása miatt. A tojásbehozatal negyven százalékkal esett a háború kitörése óta.

— Kis emberek hadikölcsön jegyzése. Azt a célt, hogy a harmadik hadikölcsön jegyzésében a kis emberek, az ifjuság, a munkásosztály és általában a szerényebb jövedelműek részt vehessenek, bizonyára hathatósan fogja előmozdítani az az érdekes és előnyös mód, a melyet az Aradi Kereskedők Takaré- és Hitel-szövetkezete nyújt a hadikölcsön jegyzésre. Az Aradi Kereskedők Takaré- és Hitel-szövetkezete mindenkinek, aki öt éven át heti 1 korona fizetésre vállalkozik, 300 korona névértékű 6 százalékos hadikölcsönt jegyez. Miután az öt évi befizetés 260 koronát tesz ki s ennek ellenében öt év elteltével 300 korona összegű hadikölcsön jár, ez minden esetben 40 korona hasznot jelent. A jegyzés így módja tehát a hazafias kötelesség gyakorlása mellett a megtakarításnak igen kedvező alkalmát nyújtja. Akik 2, 3, 4 vagy 5 korona heti befizetésre vállalkoznak, ennek megfelelően öt év elteltével 600, 900, 1200 és 1500 korona névértékű hadikölcsönt kapnak. E mellett a Szövetkezet lehetővé teszi, hogy 50 filléres heti befizetés mellett is jegyezhetnek hadikölcsönt, ily esetben öt év után 150 korona hadikölcsön jár. A jegyzés alkalmával, a mely folyó évi október 30-ig történhetik, két heti részlet fizetendő ki. Egyéb felvilágosítást a szövetkezet hivatala (Szabadság-ter 7. szám 1. emelet) készséggel ad meg. 3988

— Az ellenséges repülő. (Háborús szenzáció az Urániában.) A színház mai képműve tárgya az orosz-német háborúból van merítve, még pedig annak a részéből, mely a legjobban kapja meg az emberi szívet, mert a családi szentély oltalma közben történik. Egy német mérnök lakik egészen Oroszország határszélén és mikor az ellenséges repülő megkezdődik, két-ségbeszédében két gyermekét átcsapósszi a német határra, bízva abban, hogy a német lovagiaság és a német jóérzés megfogja menteni ezeket a gyermekeket. Számítása helyes ismert egy német brjrat megtalálta az elhagyottakat, beviszi a főhadiszállásra, a honnan az ország belsejébe kerülnek, egy magas rangú tiszt oltalma alá. Később a tozolytáborban látjuk viszont édesatyjukat és a német gavalléria itt is felragyog, mert a gyermekeket édesatyjukkal hazaküldi. — Csak atom volt... Erna Moréna kép legközelebb az Urániában. 5

— Megkezdődött a sertés hus árusítása. A tanács, noha legutóbb tartott ülésén ötven darab fizető sertést már vásárolt és azok kimerését már megkezdtek, ismét nagyobb mennyiségű sertésre kapott ajánlatokat. A közéleti bizottság ma tartott ülésén ebből a partiból is csak ötven darab megvételét ajánlja. A közönségnek tehát elég sertés hus áll rendelkezésre és a tanács keze nincs megkötve, kihasználhatja a közel jövőben kínálkozó olcsóbb árakat.

— Koszorúmegváltás. Monty Manó és neje Mittler Isidor dr. ravatalára szánt koszorú megváltása címén 30 koronát küldtek az Aradi Közlöny szerkesztőségének az aradi izraelita patronázs egyesület javára. (Mai lapunkban tévesen 20 korona jelent meg.)

— A bécsi háborús divat. Bécsből írják: A háború a női divatra is nagy hatással volt. Senki sem csodálkozik, ha a ruháknak némi katonai karaktere lett. Az új kosztümökön katonai effekthusok tűnnek fel s a szabásuk is katonás. A kabát székeszerű bőséget öltött s most, akárcsak a zubbony, odasimult a női formákhoz. Középen gombolva egészen a nyakig érnek. Igen divatos lett a magas perzsagallér, amely hasonlatossá teszi a kabátot az ulánus uniformishoz, mert bőven zsinórozott. A bécsi divat fölkarolta a nők számára a magyar huszártitult is. A prémek közül divatos a szürke repülő kutyabőr és a rövid göndörödésű szürke perzsa, valamint a különböző rókaprémek. A szűk kabáttal szemben annál bővebb a szoknya, ami nem igen felel meg a háborús takarékoság elveinek. A szoknyák rövidke s ezért nagy a fényezés a cipőben, amelynek a magas szára is kilátszik alóla. Ami a kalapot illeti, a baret és a lapos nagy formát hordják, azonban a kis fess, madártollal, sőt egész madárral ékesített kalapok is divatosak. A drága kócsag és strucc az idén nem kerül a kalapokra.

— Veszedelmes konkurrencia. Párisból jelentik: A római lapok jelentése szerint a *Idea Nazionale* szerkesztője föllelentette kémeke-dés miatt a Popolo Romano igazgatóját. A vád szerint a konkurrens lap igazgatója a hadüzenet után is fenntartotta az osztrák-magyar és német követtségekhez való vonatkozásait.

— Meleg trikók gyermekek és felnőttek részére, szép fiúsapkák és leányka kalapok, keztük és harisnyák, ugyisintén gyermek-kocsik és gyermekszékek gyári raktára. Legolcsóbb bevásárlási forrás Fischer Nagy-áruház. Fénykép kedvezmény. 227

— 35 dekás tábori dobozok Kerpelnél.

— A világháború térképei Kerpelnél. 193

Arad város pere a tűzifaért.

(Visszavont szállítási ajánlat.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, október 13.

Arad városa ez évi május hó 3-ára 1915—6. évi faszükségletének fedezésére 350 waggon fa szállítására árlejtést hirdetett. Az árlejtésben részt vett a Békéscsabai áruforgalmi részvénytársaság is, amely 7000 korona bánatpénzt tett le. A város mintegy két hónap elteltével elfogadta a Békéscsabai ajánlatát, akkorára azonban a faára már annyira felment, hogy a részvénytársaság szállítási kötelezettségének nem tudott eleget tenni. A város pert indított a társaság ellen, a társaság viszont ma a város ellen indított keresetet a részvénytársaság bánatpénzét követelve vissza s annak megállapítását kérve, hogy közte és a város között nincs szerződéses viszony.

Keresetében előadja a részvénytársaság, hogy az árlejtés eldöntésére kitűzött nap után több mint egy hónappal, június 8-án intézte el csak ajánlatát a város, amennyiben levélben értesítette őt, hogy két próbawaggon szállítására hívja fel s egyuttal felszólítja az Arad Csanádi Vasutak igazgatóságát, hogy a szállításra nézve tegyen ajánlatot. A Békéscsabai — így adja elő keresetében — ajánlatának ezt az elintézési módját, mint a közszállítási szabályrendeletbe ütközött, nem fogadta el s értesítette a várost, hogy ajánlatát visszavonja. Június 13-án ismét levelet kapott a Békéscsabai áruforgalmi r. t. Arad városától, amelyben a tanács értesítette, hogy ajánlatát elfogadja azal a szigorítással azonban, hogy míg a részvénytársaság ajánlatában a fa leszállítását ez év végéig vállalta, a város július végéig kívánta.

A Békéscsabai ismét csak arról értesítette a várost, hogy ajánlatát tárgytalan. E körül

indult meg most a per. A részvénytársaság annak megállapítását kéri, hogy közte és a város közt nincs szerződéses viszony s a 7000 korona bántpénzét követeli vissza, viszont a város a közszállítási szabályok ama paragrafusára hivatkozik, amely szerint oly esetekben, amidőn bonyolult átszámításokról van szó, a közszállítási ajánlatok felett 60 nap alatt van ideje dönteni. Ezzel szemben a békéscsábai részvénytársaság ugyanosek a közszállítási szabályrendelet ama pontjára hivatkozik, hogy gyors árhullámnak kitétt áruknál, amilyen a fa is, a döntésnek nyolc napon belül meg kell történnie.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Szerda, 1915. évi október 13-án:

B. Bérlet.

B. Bérlet.

Itt először:

A két jómadár.

Bohózat.

Kezdete este 7/8 órákor.

Felolós szerkesztő:

Rudnyánszky Endre.

NYILTÉR.*

Az Aradi korcsolyázó egyesület elnöke mély megilletődéssel és őszinte fájdalommal jelenti, hogy

monyorói báró Urbán Iván úr

Arad szab. kir. város és Aradvármegye főispánja, egyesületünknek örökös tiszteletbeli elnöke

f. hó 9-én elhunyt.

Fájdalmas nagy csapás érte a veszteséggel egyesületünket, mert a meghaldogult mindig meleg szeretettel karolta fel egyesületünk ügyeit. 3987

Hálás szívvel és szeretettel őrizzük meg emléket.

Arad, 1915. október hó 11-én.

Minden külön értesítés helyett.

†

Alulírottak szomorodott szívvel jelentjük az édes jó atya, após és nagypapa

Hermann Krisztián ur

monyorói és rapszegi nagybirtokos. Bécsben 1915. évi október 9-ikén este 7/8 óra hosszabb szenvedés után bekövetkezett gyászos elhunytát.

A boldogult holtteste kedden 1915. évi október 12-ikén délután 3 órákor fog a gyászházból (Bécs Bellariastrasse 6.) az Isteni megváltóhoz nevezett fogadalmi templomba átvitetni, a róm. kath. vallás szertartása szerint becsenteltetni és aztán a düblingi temetőben a családi sírban örök nyugalomra helyezni.

A szentmise áldozatok szerdán f. é. október 13-án 10 órákor reggel fognak nevezett templomban az Urnak bemutatni. 8982

Bécsben, 1915. október 10-kén.

Hermann Emil és férje, Dr. Hermann Hugó, Hermann Pál és neje, Bayer Jenny, Hermann Krisztián, Hermann Grell és férje, Dr. Zeichmeister Béla.

* Az ezen rovat alatt közlöttakat nem vállalunk felelősséget.

Női felöltők

ujdonságok és szőrmeárak

:: nagy ::
választékban
megérkeztek

György Menyhért és Társa

áruházában Arad,
Andrássy-tér 8. sz.

a Minorita templom
bejáratával szemben.

Szabott árak. Telefon 855.

Tessék a címre ügyelni.

APOLLO SZÍNHÁZ.

Október 13., 14., 15-én, szerdán,
csütörtökön és pénteken

Belgrád bevétele.

Legújabb felvétel.

APOLLO SZÍNHÁZ

Október 13., 14., 15-én, szerdán,
csütörtökön és pénteken

MESSTER FILM:

Alexandra

(Egy komédiás gyermekének tragédiája.)

Dráma 4 felvonásban. Irta: Richard Voss.

A főszerepet:

Henny Porten
játssza.

Előadások 7/8, 8/8 és 9 órákor kezdődnek és nem folytatóságosak. 1621

23797—1915. kh.

Hirdetmény.

A m. kir. honvédelmi minster urnak 15296. eln. 4. c. 1915. számú rendelete alapján felhívom mindazon Aradon tartózkodó és az 1897—1865. években született fegyveres szolgálatra alkamatlannak nyilvánított védköteles s alább felsorolt iparágakhoz tartozó szakmunkásokat és önálló iparüzőket, hogy összeírásuk céljából f. évi október hó 20-ig bezárólag a rendőrkapitanyság bejelentő hivatali ügyosztályában a hivatalos órák alatt jelentkezzenek.

Ezen összeírásához a következő iparimunkások és önálló iparüzők tartoznak jelentkezni:

Vas és fém esztergályosok, géplakatos, mű- vagy egyéb lakatos, vas és egyéb szerszám készítő, kovács, maró, vas, aczél, fémöntő, kazánkovács, kocsigyártó, műszerész, precísiós műszerész, aczélhengertő, kalapács kezelő, furós, kupola kemenczekezelők, ólom fúrasztó, bádogos, bognár, ács, asztalos, kömüves, nyerges, szijgyártó, tímár, cipész, szabó, szücs, kazán- és gép ápoló, vájár, csillér és egyéb spec. bányamunkások.

Azok a kik a vasutaknál, a waggonygyárban, a Marta gyárban, a Neuman Testvérek gyártelepén, Assael Jakab, Vulcu J. Maxim gépműhelyében, Rudkowsky Ferencz rézművesnél a villanygyárban és a légszuszgyárban állanak alkalmazásban, jelentkezni nem tartoznak.

A jelentkezők kötelesek népfőkelei igazolványukat is magukkal hozni.

A kik ezen jelentkezést elmulasztják, az 1912. évi 68 t. c. alapján szigoruan fognak büntettetni.

Arad, 1915. október hó 11-én

Greén Nándor
főkapitány.

URÁNIA

Szurdán és csütörtökön

német háborus aktualitás:

Az ellenséges repülő

Egy igazi mese 3 részben.

3211

7075—1915. pm.

Hirdetmény.

A miniszterelnök ur 3465—1915. M. E. sz. rendeletével az egész országra kiterjedően szabályozta a fogyasztási cukor elsődli árát. E rendelet értelmében közhírré teszem, hogy a fogyasztási cukor maximális árát Aradon a következőkben állapítottam meg:

1. A nagykereskedői forgalomban: A közvetlenül a gyárostól vásárló nagykereskedő a nagy süveg első finomítványu cukorért a kiskereskedőtől Aradváros területén 108 korona 50 fillért követelhet métermázsánként. Ebben az összegben már a nagykereskedő által szolgáltatott kocsifuvár díja is benőglaltatik. Ha a nagykereskedő raktárából a kiskereskedő szállítja el a cukrot saját üzletébe, akkor jogában van ebből az árból métermázsánként ötven fillért levonni.

2. A kiskereskedői forgalomban: A kiskereskedő a nagykereskedőtől vásárolt cukor árához kilogrammonként nyolc fillér hasznot számíthat. Ez alapon tehát Aradon a kiskereskedői forgalomban a nagy-süveg-cukor ára kilogrammonként egy korona tizenkét fillér. Ezenkívül a kiskereskedő a fogyasztónak semmiféle címen költséget, pótdíjat fel nem számíthat.

3. Ha a kis- és nagykereskedő nem nagy süveg-cukrot ad el, akkor az itt közölt árakhoz még a következő díjak számíthatók: Kis-süvegnél métermázsánként 50 fillér, a kocka cukornál (netto 50 kilogrammos ládákban) kilogrammonként négy fillér; ugyanez bruttó öt kilogrammos dobozokba szállítva kilogrammonként két és fél fillér; ugyanez bruttó száz kilogrammos zsákokban szállítva kilogrammonként három fillér. A dara és porcukornál nettó ötven kilogrammos ládákban vagy nettó kisebb mennyiségekben szállítva kilogrammonként négy fillér; ugyanez bruttó öt kilogrammos dobozokban szállítva kilogrammonként két és fél fillér; ugyanez bruttó száz kilogrammos zsákokban szállítva kilogrammonként két fillér. C-pitő cukornál száz kilogrammos zsákokban (bruttó) 2 korona métermázsánként. Husvétli cukornál nagy süvegben 3 korona métermázsánként. A bruttó száz kilogrammos zsákokban szállított kristálycukor ára megegyezik a nagy süveg árával, tehát a nagykereskedői forgalomban métermázsánként 108 korona 50 fillér, a kiskereskedői forgalomban kilogrammonként egy korona tizenkét fillér. Ugyanez a cukor ennél kisebb mennyiségű nettó súlyban szállítva 2 koronával métermázsánként, azaz kilogrammonként 2 fillérrel drágább. Ezen legmagasabb árak a kereskedők üzleti helyiségeiben eszembetűnő helyen kifüggesztendő. Ezek az árak jelen rendeletem

kibocsájtásának napján lépnek életbe. Aki e naptól fogva Aradon drágábban árúsítja a cukrot az itt felsorolt árnál, kihágást követ el és az 1914. L. t. c. 9 §-a értelmében két hónapig terjedhető elzárással és 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetettik.

Arad, 1915. október 6.

Varjassy Lajos,
polgármester.

A szépségápolás titka a használandó
szépitőszerek helyes megválasz-
tása! Ime ez az oka miért oly kedvelt

Rozsnyay Serail arckenőcse
Rozsnyay Serail krémje.

Mindkettő kipróbált jó hatású készit-
mény. 1 tégely kenőcs 1 korona 40 fill-
lér. 1 tégely orém 1 korona.

Szines arceporok!!!

Próbadoboz 50 fillérl Kék, zöld, lila,
testezin, sárga, barna Színházi vagy este
kávéházi világításnál osodás hatású.

Kapható:

1845

**Rozsnyay Mátyás gyógy-
szertárában Arad, Szabadság-tér.**

Ha szeplőjeitől

meg akar szabadulni,

Ha tiszta, fehér arcbőrt

óhajt, használjon okvetlen Hajós-féle

Ibolya „Doré” krémét.

Ara egy tégelynek 1 korona.

Ibolya Doré szappan 70 fill. Ibolya Doré puder 1 K 20 fill.

Vigyázat a „Doré” szóra.

Legjobb fekete v. barna Egy pár perc alatt bármely haját
vagy bajuszt a legazabb állandó
Hajfestő fekete színre lehet festeni, anél-
kül, hogy a színt le lehet mosni,

a „Melogen”. Ara 2 korona.

Szőrvesztő-Depilior. E kiftűnő, a maga nemében párat-
lan szerrel minden alkamatlan
szőrejt arc, nyak vagy karokról stb. minden fájdalom nélkül
pár perc alatt okvetlen eltávolítható. — Ara utasítással 1 korona.

A fenti szerek kap-
hstók a készítőnél **Hajós Arpád** gyógyszer-
tárában

ARAD, Andrassy-tér 22. sz.

Alapítottatott 1886. évében az Aradmegyei Közkórház számára.

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díja a szavak száma szerint számítható. Minden szó 4 fillér. Vastagabb betűkkel 8 fillér.

Vastagabb betűkkel kívánt szavak aláhúzással jelölendők.

A legkisebb hirdetés 60 fillér. Az apróhirdetések előre fizetendők.

A hirdetések délután 1/6 óráig vétetnek fel.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

ALKALMAZÁST KERES.

Ovadékkal bíró

48 éves, hadmentes egyén raktárnoki, felügyelői, vagy ehhez hasonló állást keres. Cím a kiadóhivatalban. 8948

ALKALMAZÁST NYER.

Ügyes elárúsító

ki már ily minőségben alkalmazásban volt, dívatáru üzletben alkalmazást nyer. Cím a kiadóhivatalban. 8985

Ein junges

deutsches Fräulein zu einem vierjährigen Mädchen wird sofort aufgenommen. Andrassy-tér 6. I. 8984

Azonnali belépésre

kerestetik aradi pénzintézethez egy fiatalabb szorgalmas, megbízható irodaszofiga, ki megfelelő kaucióval rendelkezik. Cím a kiadóhivatalban. 8784

Tanuló fiú

nyomdal géphez, ki a 14 évet betöltötte és 6 osztálya van, heti fizetéssel felvétetik.

KIADÓ LAKÁS.

Kettő butorozott szoba garzon embernek azonnal kiadó. Erzsébet-körút 26. I. em. 8988

Modern

négyszoba, előszobából álló parkettázott földszinti lakás (egyik utcai szobába lépcsőházból külön bejárat) villany, gázberendezéssel, Török I.-n. 1/b. u. házában november 1-ére kiadó. 2647

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Őszi Divat Album

1000 ábrával kor. 2:40 Pichler Sándor könyv- és papírkereskedésében Arad, Szabadság-tér 1. 781

Elköltözés miatt

eladók: szalon berendezés egészben és darabonként, egy bicikli, — teknők, dézsák, befőttes üvegek, és egyéb háztartási dolgok — Megtekinthetők Deák Ferenc-utca 29. II., em. ajtó 11. délután 2-től 5 óráig. 8975

Lack

1 pántos cipő párja K 8, bársony pántos K 8, chewro 1 pántos K 11, bársony fűzős regatta K 11, bársony gombos regatta K 11, lack 1915. divat, 1/2, Tango K 10. Cipő Tözsde, Apolló mozi mellett. 8405

Etburgonyát

waggontételben jutányosan elad Bartha István terménykereskedő, Brassó. 8946

Oltrom

olcsóbb mint a piacon, legfinomabb körtét, szőlőt és más gyümölcsöt ajánlok. Galler Anna, Deák Ferenc-utca Fehér Kereszt épület. 8785

KÜLÖNFÉLE

Apróhirdetések

az „Aradi Közlöny” részére felvétetnek a Messenger-boy irodában Deák Ferenc-utca 8. Ugyanitt kapható az Aradi Közlöny.

A drága fűtőanyag mellett sokat megtakarítunk,

ha a tüzelésnél

olcsó hulladék papírt

használunk. Ilyen hulladékpapír kb. 50 kilós bálákban csomagolva kapható: bálanként 2 koronáért az

Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

8994—1915. pm.

Hirdetmény.

John Bakos amerikai (Keszport Pa) lakos az 1911. év február 10-én egy kelet nélküli levél kapcsán 500 koronát küldött Dunaföldvár község pénztárának címére oly értesítéssel, hogy miután ő nem ér rá Dunaföldvárra utazni, mert már másnap utazik vissza Keszportba, kéri a község előjáróságát, hogy adja át a régen meg-

halt Novák Mihály gyermekeinek az egyidejűleg postára adott 500 koronát, melyet egy atyáituk küldött részükre Amerikából.

Miután Dunaföldváron sem Novák Mihály sem annak gyermekeire vonatkozólag senki felvilágosítást adni nem tudott, s mint-hogy a pénzt küldő John Bakos Amerikában szintén nem volt feltehető, ennél fogva a m. kir. Belügyminister ur 99387/XI. B. M. száma körrendelete folytán felhívom a város közönségét, hogy aki Novák Mihály gyermekeire, esetleg John Bakosra vonatkozólag bármilyen felvilágosítást tud adni, az hivatalomban jelentkezék.

Arad, 1915. október 5-én.

Varjassy polgármester.

Költözők figyelmébe!

villany bevezetéseket, csillár átszereléseket jutányosan végez 481

Kalmár József villanszerelési vállalata Arad, Salac-utca 2. sz. 242. Telefonszám 242.

Gyakornok

vagy

irodatisztviselő

megfelelő képzettséggel, helybeni gabona- és terményüzletben azonnal felvétetik.

Kimerítő ajánlatok „Szorgalmas és megbízható” jelige alatt a kiadóhivatalba kéretnek. 8986

Ajánlunk

elsőrendű

Petrozsényi kőszent,

kitűnő minőségű

Farkasvölgyi kőszent,

akna, dió, kocka és darabos osztályozásban

Boros Beni-tér 2. sz. telepünkről

házhoz szállítva, valamint egész waggonrakományban bármely vasut állomásra.

Legolcsóbb árajánlattal készségeket szolgálunk. 8883

Kneffel Károly és Fia

kőszén és kocka nagykereskedése Arad. Városi és megyei telefon 139. sz.

A szájúreg desinfiálásánál, valamint a torokbetegséget előidéző

bacillusok előlérésénél, amely különösen gyermekeknél rendkívül fontossággal bír, mint feltűnően hatásos szer, seholsem nélkülözhető a **Formodor tabletták.**

Egy üveg 50 tablettával, 2 korona 50 fillér.

Gyöngyfehér fogakat

nyerünk a

Doré fogpaszta

használatával. Nem habzik! A szájúregot desinfiálja, utólsó igen kellemes. Ara egy porcellán-szelencének 80 fillér.

Lábizzadás,

kézizzadás

biztosan és leggyorsabban elmúlik a „PEPPO” folyadék és Peppo” hintőpor segítségével.

Szárit! Szagtalanít!

Peppo folyadék ára utasítással 1 korona. Peppo-hintőpor ára utasítással 70 fillér.

Fenti szerek kizárólagos készítője és egyedül nagy raktára:

HAJÓS ÁRPÁD

gyógyszertára Arad, Andrassy-tér 22. sz. (Megyeházzal szemben.)

Nagyon előnyös, ha bevásárlás alkalmával az Aradi Közlöny-re hivatkozik.